

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürzőnyom: Közlöny, Arad. -: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Évesi árak: Évente 840, féléve 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Árb. -: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. -: (Bucurestiben 50 bani felár.) Tűrdíjazások tarifája szerint. -:

XLVII. évfolyam, 235. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

* Szombat, 1932. október 8

Siessen! Jelentkezzen még ma az Aradi Közlöny október 12-iki Filléres Gyorsára!

Mindig csak hibák!

Ujra drágul a kenyér. Madgearu kereskedelmi miniszter merész kísérlete a felhajtott buzaárak egységes alapra hozatalára vonatkozólag megbukott a természeti csapásokon, az erdélyi és bánáti termésereedményen. Ez a kísérlet egy csapásra gátat vetett az „olcsósági hullám” kellemes dagályának és ime most valamennyien, a gazdasági élet háborgó óceánján, egy újabb „drágasági hullám” veszélyei felé evezhetünk.

Hatszázötven lej egy mázsa buza. Holnap lehet, hogy hétszáz lej lesz az ára. Az aradi málmok bukovinai és moldovai buzával keil, hogy dolgozzanak, ha nem akarják üzemeiket leállítani. De kérdezzük: leállíthatják-e, amikor kell a mindennapi kenyér? Amikor a lisztkereskedelem, a pékipar és a fogyasztók tizezei mind e köré a falatka kenyér köré csoportosulnak a létért való dulakodásban. Mert katasztrófa volna, ha elűnne ez a kisdarab kenyér... A dráguló buzaárak magukkal ragadják a liszt és a kenyér árait is és hiába maximumálja a város hét lejre a egyes félbarna liszt kilónkénti árát, ha a pék csak kilenc és fél lejért tudja megszerezni. Mit kell fizetnie akkor a félbarna kenyérért a fogyasztónak.

A gyarmatárkereskedelmet a devizakorlátozások bénítják meg. Az en grossista nem mer rendeni, mert nem tudja, mit hoz a holnap. Viszont a kiskereskedőknek árura van szükségük, hogy eladásuk útján a maguk polgári hasznát megkereshessék. A nagykereskedőnek egyre kevesebb az árúja, tehát egyre drágábban adja. Mit csináljon a kiskereskedő? Maga is drágít. A sor végén ott áll a fogyasztó és csak azt látja mindebből, hogy megint több pénzt kell kiadnia ugyanazért az áruért, amit tegnap, tegnapelőtt még jóval olcsóbban megszerezhetett volna. Ott áll a fogyasztó a gazdasági értékcsere láncának a végén, az olcsósági és gazdasági válságok közötti hullám-ölgy mélyén és csak arra gondol, hogy holnap is szerezze meg a szükséges többletet, amikor mindenkinek csak csökken a jövedelme...?

Ha visszafelé megyünk a gazdasági okok és okozatok egymásutánján, nehéz megállapítanunk, hogy ki hibás az újabb drágulásban. A péknek meg kell fizetnie a kenyérbélyeget, a lisztkereskedőnek be kell szereznie a világ másik részéből is a lisztet s a malmoknak meg kell fizetni Európa legdrágább szállítási tarifáját, ha buzához akarnak jutni. A sor másik végén azonban ott látjuk a gazdaságpolitika felelős irányítóit, akik ma csak arra törekednek, hogy ha kell, tüzzel-vassal is fokozzák az államháztartás jövedelmeit, ugyanakkor pedig csökkentésük a kiadásait. Ezek az urak azonban nem gondolnak arra, midőn a válságokat emelik, az adókat növelik, a tarifát drágítják, az árut felül-illetékezik, hogy mindezt lényegében véve, a lánc másik végén küzdő, csökkent jövedelmű fogyasztónak kell közvetve megfizetnie. Ezért végzetes az olcsósági és drágasági hullámok játéka és ezért volt kár annyira sietni az amugy is agyonkedvezményezett agráriusok buzájának mesterséges drágítási kísérletével. Amíg az állam maga nem vállal semmiféle terhet, csak egyre újabbakat teremt, Madgearu miniszter hasonló „fényes sikerű” kísérletei gazdasági életünk hullámai között előbb-utóbb csak hajótörésre vezetnek.

Sértőek Genf feltételei

Visszautasította a minisztertanács Madgearu genfi pénzügyi egyezményét -- Álhírek a kormány válságáról -- Mi történt Genf és Bucuresti között? -- A kormány a genfi pénzügyi bizottság feltételeinek újabb módosítását kéri

Madgearu és Lugojeanu lemondottak

Bucurestiből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Hatalmas meglepetést keltett politikai körökben a minisztertanács határozata, amelyben állást foglaltak a genfi egyezmény elfogadása ellen és a már elintézettné vett szerződést elutasította. Az a szenzációs tény bírta elhatározásukra a minisztertanács tagjait, hogy

Madgearu írásbeli jelentése lényegesen eltér telefonon adott jelentésétől és az egyezmény szövegét egész más beállításba helyezte.

Ebben a formájában nem fogadják el az egyezményt, amelyről azonnal értesítették is Madgearut. Lapvélemények szerint nagyban hozzájárult a minisztertanács döntéséhez a Banca Nationala igazgató-tanácsának tegnapi ülése, amelyen elhatározták, hogy a külföldi szakértők ellenőrzését nem fogadják el.

A tegnap esti nagyjelentőségű minisztertanácsos a kormány tagjain kívül résztvettek: Muniu Gyula, dr. Pop C. István kamarai és Costachescu szenátusi elnökök is. Az ülésen felolvasták Madgearu írásbeli jelentését, amely a Népszövetség pénzügyi-bizottságával való együttműködésre vonatkozó részleteket tartalmaz. A jelentés körül nagy viták keletkeztek, amelyeknek során éleshangu bírálatok hangzottak el a Népszövetség pénzügyi-bizottságának feltételei ellen. A kormány tagjai kifogásolták a négy pénzügyi szakértő kinevezését. A tanácskozás két órán keresztül folyt, majd úgy határoztak, hogy az egyezményt ebben a formában nem fogadják el. A minisztertanács határozatáról nyomban táviratilag értesítették a Genfben tartózkodó Madgearut, akinek tudomására hozták azokat a módosításokat, amelyeket a kormány okvetlenül szükségesnek tart.

Új tárgyalások indulnak

A Dimineata és a Curentul genfi magántudósításai alapján arról adnak hírt, hogy ezek után Genfben új tárgyalásokat kell kezdeni. Madgearu — hírek szerint — a közeljövőben hazatér Bucurestibe és csupán Lugojeanu marad Genfben, azonban valószínű, hogy Vaida miniszterelnök utazik le s ez esetben ő veszi fel a Litvinov orosz külügyi népbiztossal folytatott tárgyalások fonalát. Külföldi lapok jelentései szerint egyébként a napokban Ostendében találkozik Litvinov Mihalacheval, akivel az orosz — román meg nem támadási szerződéssel kapcsolatban folytat tárgyalásokat. Ezt a hírt egyébként illetékes helyen cáfolják, sőt ugyancsak cáfolják azt is, hogy Vaida miniszterelnök Genfbe vagy egyáltalában külföldre utaznék.

Politikai körökben mindenféle mendemondák szállingóznak, de ezekből csak az a tény, hogy a kormány megerősödve fog kikerülni a genfi ügygel kapcsolatban, tekintettel arra, hogy most már szabad kezet fog nyerni pénzügyi terveinek keresztülvitelére. A kormány természetesen nem tér el gyakorlati programjától, amely a szigorú takarékoság elvének megva-

lósítását tűzte ki célul, de ezt minden külföldi ellenőrzés nélkül hajtja végre és semmi megkötöttség sem fogja akadályozni pénzügyeinek vitelénél. A kormány terve az, hogy közvetlenül fog tárgyalni a külföldi hitelezőkkel a kamatok redukciója és az amortizációs kölcsönök csökkentése, vagy esetleg fizetéseinek felülvizsgálata tárgyában.

A kormány lemondásának hírei

Az Adeverul közlése szerint Madgearu kereskedelmi miniszter és Lugojeanu miniszterelnökségi alminiszter a genfi ügy fordulata miatt dezavualva érzik magukat és le akarnak mondani állásukról. A tárgyalásokat, a lap szerint, most mindenesetre nem folytatják és valószínűleg ezután sem fogják folytatni.

A késő éjjeli órákban illetékes helyek a leghatározottabban megcáfolják egyes ellenzéki hírforrások állítólagos hírét, hogy a kormány a genfi tárgyalások eddigi eredménytelensége miatt le akarna mondani. Jellemző, hogy a Viitorul különkiadásban akarta terjeszteni ezt a koholt hírt, de utóbb jobbnak látta visszavonni különkiadását. A miniszterelnök természetesen részletesen fogja tájékoztatni az uralkodót a genfi tárgyalások részleteiről, azonban az, hogy ezzel kapcsolatosan felajánlja lemondását, nem egyéb, mint az ellenzék jámbor óhajta.

A kiadott hivatalos kommuniké szerint a kormány megvitatta a román delegáció és a népszövetség pénzügyi bizottsága között létrejött egyezmény-tervezetet. A kormány úgy találta, hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben nem dönthet azonnal és ezért olyan utasítást küldött Genfbe Madgearu kereskedelmiügyi miniszternek, hogy kérijen haladékat, hogy a román kormány előterjeszthesse ellenjavaslatát és kérje a pénzügyi bizottság feltételeinek megfelelő módosításait.

A beavatottak szerint a népszövetség pénzügyi bizottságának feltételei között a román állam méltóságát sértő kikötések voltak, amelyeket a kormány nem tehetett magáévá.

Madgearu és Lugojeanu levonták a konzekvenciákat

Londoni jelentés szerint Titulescu ma újolag beterjesztette lemondását és feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a kormány azt elfogadja. A késő éjszakai órákban érkezett be hozzánk az a genfi telefonjelentés, hogy Madgearu és Lugojeanu is tényleg benyújtották lemondásukat, mivel a kormány az általuk már aláírt genfi egyezménye visszautasította. A hír hivatalos formában még meg-
erősítésre szorul.

Az aradi Astra-gyár és a CFR tranzakciójának ügye a parlament előtt

Egy kisebbségi ujságíró-képviselő feltűnést keltő interpellációja — Termékeny vita a kényszeregyezségi törvényjavaslat körül
Kiterjesztik a kényszeregyezségi törvényt a már egyezkedő kereskedőkre is

Bucurestiből jelent az Aradi Közlöny tudósítója: A Kamara ma délutáni ülésén Marton Ernő dr. zsidópárti képviselő kérdésintézet a közlekedésügyi miniszterhez, igaz-e az, hogy a CFR megvásárolja az aradi Astra-vagongyárat. Nagyon érdeklik a közvéleményt a részletek, hogy mennyiben igaz a hír.

Ezután a kényszeregyezségi törvényjavaslatot tárgyalták. Hans Hedrich szász képviselő szólalt fel. Elismerte, hogy a törvény bizonyos könnyítéseket tartalmaz a kereskedelemre, de ez nem elegendő. A törvény megszünteti a bírói felszámolást és ezzel elveszi a lehetőséget a kisipar és kiskereskedelem szanálására. Kéri a kormányt, hogy ennek értelmében változtassa meg javaslatát.

Deleanu georgista foglalkozott ezután a javaslattal, amelynek intézkedéseit helyesnek találta, de még néhány módosítást szükségesnek tart. Weisz Aurél kormánypárti képviselő a magánhitel szempontjából nagyon fontosnak tartja a kényszeregyezségi javaslatot, amely helyreállítja a magánjogi elveket és lehetővé teszi a tisztességes megegyezést. A magánadósok eddig a hitelező egyéni hozzájárulásától függtek, ennek helyébe lépett a hitelezők kollektív akarata. A hitelező rosszindulata sem érvényesülhet többé. Helyeselte, hogy a törvény 40 százalékra redukálta a minimumot és hogy a határidőt 5 évre emelte fel.

Fischer József dr. zsidópárti rámutatott arra, hogy bizonyos enyhítéseket tartalmaz ugyan a javaslat, amikor leszállítja a hitelezők hozzájárulásának kvótáját, de veszedelmesnek tartja, hogy legalább 3 éves kereskedőknek en-

gédi meg a kényszeregyezségi törvényt és nem foglalkozik eléggé a kiskereskedők és kisiparosok érdekeivel. Fischer József megjegyzését itt csakhamar általános vita követte, amelynek minden oldalról felszóltak a képviselők, végül Popovics Mihály igazságügyminiszter kijelentette, hogy elismeri ennek a követelésnek alaposságát és tanulmányozni fogja a megoldás módját.

Fischer ezután rámutatott arra, hogy a 40 százalékos kvóta még mindig nagyon magas és kéri a 30 százalékra való leszállítását végül javasolta, hogy az 5 éves határidőt terjedjék ki a jelenleg már kényszeregyezségi törvényben levő kereskedőkre is. Ezt a javaslatot a többség elfogadta, amivel a kamara mai ülése véget ért.

A herkulesfürdői rablógyilkosság második áldozata kiszervenedett

Meghalt Eberle Krisztiánné, aki nem tudta, hogy férjét meggyilkolták

Temesvárról jelentik: Eberle Krisztiánné, a herkulesfürdői rablógyilkosság áldozatának felesége az egyik temesvári szanatóriumban kiszervenedett. Élénk emlékezetben van még a herkulesfürdői rablógyilkosság, amelynek Eberle Krisztián temesvári kereskedő esett áldozatul. Felesége, akit a rablógyilkosok szintén több helyen megsebesítettek, heteken keresztül feküdt a turnu-severini kórházban, ahol gondos ápolásban részesítették, amelynek következtében állapota egyre javulást mutatott. Eberléné a tragikus éjszakára nem emlékezett s talán ez is hozzájárult egészsége helyreállításához.

A napokban azonban hirtelen rosszabbodás következett be, amennyiben Eberléné egy este váratlanul elvesztette beszédképességét. Az orvosok azzal magyarázták a szerencsétlen-

seget, hogy a rablógyilkosság alkalmával megsérült koponya egyik szilánkjára az agyvelőbe hatolt. Hozzá tartozói beszéltették a herkulesfürdői rablógyilkosság második áldozatát Temesvárra, ahol az egyik szanatóriumban helyezték el. A szanatóriumban műtétet akartak végrehajtani Eberlénéen, azonban erre nem került sor, mert a szerencsétlen asszony hirtelen rosszabbul lett és a legmondosabb ápolás, minden orvosi erőfeszítés dacára kiszervenedett. Eberle Krisztiánné meghalt anélkül, hogy férje haláláról értesült volna.

Listahamisítási vád a Friedrich-párt ellen

Budapestről jelentik: A 8 Órai Ujság értesülése szerint a Friedrich-pártról a déli kerületi választás ügyében beadott petícióval kapcsolatosan példátlanul botrányos visszaélések és hamisítások derültek ki. A mai tárgyaláson megállapítást nyert, hogy a Friedrich-párt soha nem látott arányban hamisította a névaláírást. Megállapítást nyert, hogy a választási listán 201 jó, 700 kétséges és 1353 hamis aláírás szerepel, ami egészen példátlan a választások történetében.

A hamisítás ügyével kapcsolatosan a párt ügyésze, dr. Bede József maga is beismerte, hogy valóban történtek hamisítások és követeli a tettesek megbüntetését.

Johnny Weissmüllert

„házasársi kegyetlenség” miatt elválasztották nejétől

A losangelesi bíróság kimondotta a válást Johnny Weissmüller, a híres amerikai uszójának és filmszínész házasságában, miután felesége, Bobby Arnst, az ismert színésznő rendkívül súlyos

házasársi kegyetlenséggel vádolta.

A tárgyalás során bebizonyult, hogy a bajnok

éjszakánként gyakran egyáltalán nem ment haza.

a felesége által főzött ebédeket nem fogyasztotta el

s többször kijelentette nejének, hogy rettenetesen megbánta, hogy egyáltalán feleségül vette. A házasságot mindössze másfél év előtt kötötték.

Ketten a hidon

Irta: STODOLNI DEZSO

Az író kábultan támaszkodott rá a híd karfájára. Mellette autók suhantak, háta mögött fényorgiákat ült a város és ő nézte a folyót. Így telt az idő, maga sem tudta meddig.

Hirtelen valaki elment mellette, meglökte és megállott. Részeg volt és hangja rekedten rezgett.

— Jó estét...

— Jó estét...

— Mit néz az ur ott lenn?... Talán beleesett valaki?

— Nem... Csak olyan szép a víz... kellemes lenne beleugrani...

A részeg kihajolt, de aztán visszarántotta a fejét.

— Ostobaság... és egy nagyot köpött a semmibe.

Csend. Valahol egy nagyot sikoltott egy hajó.

— Magának nincsenek gondjai?

— Nincsenek... Én iszom, felejték... De beugrani?... Azt nem! Aztán miért? Szerelmi csatlódás vagy nincs mit enni?...

— Egyik sem...

A részeg közelebb húzódott, lehellenétén izzott a bor.

— Egyik sem?

— Nem... Én gazdag vagyok, nincsenek gondjaim... Író vagyok, abból élek, hogy az embereknek érzéseket és meséket hazudok, elámitom őket, anélkül, hogy magam is hinnék

bennük... Az élet nekem már nem hozhat semmi újat... Ennyi az egész... és hirtelen mozdulattal a részeg nevébe nyomta a tárcáját.

Amaz felhördült.

— Ez... Ez... az enyém lehet?...

— Igen... Nekem már ugysem kell... Nem lesz szükségem rá. Telik belőle néhány literre. Igyék az egészségemre... Nem... Jobb lesz, ha a halálomra iszik majd... Megigéri?

— Meg!...

Hallgattak, csak a folyó nyögött fájdalommal lenn a köpartok között.

A részeg megragadta a karját.

— Örültség... Érti? Örültség, amit tenni akar... Itt a pénze... Nem kell... Miért is kellene most magának meghalnia?... Nem magának való ez. Ez csak a magunkfajta ördögök mentőkötele...

Az író legyintett...

— Mindegy... A halál mindenkinek egyformán szép, csak akkor félünk tőle, ha várni kell rá...

A másik nagyot csuklott és lenézett a mélybe.

— Tavaly én is itt álltam. Végezni akartam... De akkor más volt... nem volt mit tennem... Elvesztettem a fejem... de azért most nem cserélnék magával... Nem...

Megragadta az író vállát és eléje tartotta a tárcát.

— Itt van, vegye el. Aztán megyek...

Az író félrehúzódott, szája szélén eltorzult a ránc.

— Nem... Nem kell... Ez a magáé...

Nagy csend esett közéjük és a hidon már

nem járt senki.

— Hát jó... Nekem mindegy... Én azonban megyek...

— Siet?

— Nem... Csak kissé szomjas vagyok.

Aztán majd iszom az egészségére...

— Várjon... Valamit akartam mondani...

Én... én... sikkasztottam...

A részeg élesen a szemébe nézett.

— Hát ezért?

— Igen... Ezért...

— Szóval... szóval maga nem gazdag, csak egyszerű...

— Mondja ki... Szélhámos... Igaza van...

— És a pénz... szintén onnan...

— Nem. Az még becsületes. Tartsa meg.

Emléki...

A részeg durván felnevetett.

— Hát aztán csak semmi tévovázás... Csak jó nagy lendület és behunyni a szemet. Fél?

Az író megremegett.

— Nem.

A részeg álmos szemekkel nézte a sötétet.

— Hát én megyek. Jó éjt...

— Jó éjt. Aztán ne feledkezzék meg, hogy igyék az egészségemre.

— Nem.

A Duna felől vizságot csapott fel a szél. A részeg imbolyogva megindult az aszfalton.

— Várjon csak. Valamit akarok még mondani...

Az imbolygó alak megfordult és ránézett.

— No mi az?

— Semmi...

... és belekarolt a részegbe..

Hétszáz hamis huszlejest gyártottak Temesváron az aradi pénzhamisitók

Csendőr volt Bucurestiben az egyik tettes

Az aradi rendőrség által leleplezett nagyszabású pénzhamisításról mai számában megemlékezett az *Aradi Közlöny*. Iancu Traian, a bünyügyi osztály igazgatója ma érkezett haza Temesvárról, ahol befejezte az ügyben a nyomozást. A vizsgálat újabb eredményeiről, valamint a leleplezés eddig még ismeretlen részleteiről az alábbiakban számolunk be:

Hetekkel ezelőtt történt, hogy Iancu Traian bevásárolni ment az egyik aradi büffébe. Az üzlet tulajdonosa ekkor jelentette a bünyügyi osztály vezetőjének, hogy egy ismeretlen ember hamis huszlejest helyezett el nála. Iancu Traian a rosszul sikerült hamisítványt azonnal lefoglalta és másnap már utasítást is adott a bünyügyi osztály embereinek, hogy vezessék be az ügyben a nyomozást. Így sikerült megállapítani, hogy egy udvarhelymegyei származású székely fiatalember — Imre János — gyakran jár át Aradra, ahol hamis huszlejeseket igyekszik elhelyezni. Végül is Imrét elfogták és ekkor azt vallotta, hogy Temesváron egy ismeretlen ember megszólította és azt ajánlotta neki, hogy minden elhelyezett hamis huszlejesért öt lej jutalmat ad neki. Később kiderült, hogy ez Kis Imre volt. Imre János a későbbi hallgatás során bevallotta, hogy a hamis pénzt Temesváron a Kereszt-tér 1. a. gyártják. Az éjszaka folyamán Iancu Traian vezetésével mentek ki a temesvári rendőrség emberei a helyszínre, ahol elsőnek Iancu Traian lépett a lesötétített szobába.

Mielőtt a villanyt felgyújtotta volna, oldalt nyult kezével, mivel Imre vallomásából tudta, hogy itt van elhelyezve a prés. A gépet pokrócok fedték, ezeket lerántotta és csak aztán gyújtotta fel a villanyt. A szobában Kis Imre és Imre Dénes akadtak, akik riadtan eszméltek fel, majd pedig menekülni igyekeztek, de ez természetesen nem sikerült. Itt kiderült, hogy az egyik bűnös, Imre Dénes nemrégiben még csendőr volt Bucurestiben és amikor Mona detektív csuklójára tette a bilincset, maliciával jegyezte meg:

— Eddig én tettem bilincset az emberek kezére, most úgy látszik, hogy nekem teszik...

Kisnek, mint már jelentettük, Aradon két évvel ezelőtt tejesarnoka volt. Temesváron különböző üzletágakkal kezdett foglalkozni, de nem tudott zöldágra vergődni. Először az Elvetia-penzió szolgálatába állott, később pedig a piacon libaárus lett. Ő ajánlotta Imre Dénesnek, hogy gyártsanak hamis pénzt és négyezer lejért vettek erre a célra egy prést. Összesen hétszáz darab hamis huszlejest gyártottak, így tehát egyelőre nem kerestek sokat a pénzhamisításon. A huszlejeseket úgy helyezték el, hogy a villamoson hamis pénzzel fizettek és egylejes lapokat vásároltak, a visszakapott tizenkilenc valódi lejért pedig már nyugodtan vásárolhattak be más árucikkeket.

CORSO-Mozgó

MA 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órakor:

Szeretnék egyszer gondtalanul élni!

Legújabb, szellemes, ötletekben gazdag, humoros, zenés vigiáték.

Romániában premier Aradon.

MAX HANSEN, URSULA GRABLEY, ADELE SANDROCK, FRITZ GRÜNBAUM.

Ma d. u. 3 órakor!

SING-SING

a világhírű teyházban élő rabok lázadása.

Heinrich George, Dita Parlo, Gustav Diesel.

JEGY LEI 8.

Hétfőtől, október 10-től személyesen fellépnek:

STROGOFF Mihály c. film keretében:

LESCENCO, világhírű orosz film, rádió és gramofon énekes,

ZIANKA, világhírű táncnő, a varsói opera tagja, RENDES HELYÁRAK !!

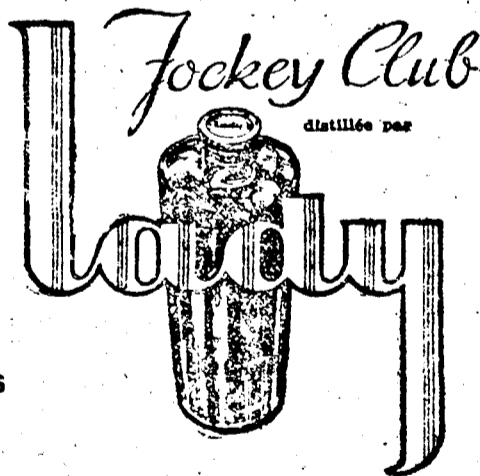

Azok a séták... amelyek alatt barátságok kötődnek, amikor a szimpátia észrevétlenül mély és tartós vonzalommal fejlődik... Ezen séták és fétetése közben a fiatal nőnek minél bájosabbnak, minél elragadóbbnak, minél ápoltabbnak kell lennie.

A nagyszerű Jockey Club kölnivíz segítségével lesz, hogy maga körül azt az elragadó légkört teremtsen, amely leigazza a férfit. A bedörzsölés ezzel

az erőteljes kölnivízzel az abszolút tisztaság érzését kelti, ami a nő bájosnak alapfeltétele, míg édes illata, amely a bőr pórusaiba mélyen behatol, mámorossá tesz illatával.

EAU DE COLOGNE

AUTRES PRODUITS

Lady

Perle de Paris · Parisienne · Chat Noir · Rouge et Noir

VALÓDIÁK CSAK EREDETI LEPECSÉTELT ÜVEGCSEKBE

Háboru készül a Csendes Oceánon

Hevesen támadja Amerikát a japán sajtó

Tokióból jelentik: A japán sajtóban hevesen támadják Amerikát japánellenes magatartása miatt, amely az amerikai lapokban is visszatükröződik. Ha továbbra is folytatódik

a kölcsönös háborus uszítás, — írják a japán lapok, — úgy a Csendes-Oceán rövidesen hadszíntér lesz.

**SORSJEGYET VESZ?!
Vegyen a BANCA ROMANA bukaresti főkollektor == szerencseszámból ==
a WAGONS-LITS // Cook Menetjegyirodában,
a MINORITA-PALOTABAN! Minden huzásnál a BANCA ROMANA öt bizalmi embere
ellenőrzi és jegyzi a huzásokat és képviseli sorsjegy-vevőink érdekeit!**

Megdrágult a liszt és a kenyér

Aradváros ármaximáló bizottsága hozzájárult a lisztkereskedők és a

pékek áremelési kérelmeihez — Tanulságos felszólalások — Mit kívánnak a fogyasztók? — A legújabb maximális árak

A polgármester intelme az ipari érdekeltségekhez

Általános érdeklődés előzte meg Aradváros maximális ármegállapító-bizottságának péntek délutánra összehívott ülését. Az érdeklődésre azok a deputációk adták meg az alapot, amelyek az egyes aradi ipari és kereskedelmi érdekeltségek részéről jártak már napok óta a város vezetőségénél, minden nap egyre erősebben sürgetve a szeptember hó 23-án megállapított maximális árak revízióját. A buzaárak rohamos emelkedése indokolni látszott úgy a malmok, mint a lisztkereskedők és pékek deputációinak kívánságát és épp ezért Botiuc Elek dr. interimár-bizottsági elnök az ármaximáló-bizottságot összehívta, hogy az egyes ipari szakmák áremelési kérelmei felett döntsenek.

A bizottsági ülésen Jac Jenő városi gazdasági tanácsos ismertette a bizottsággal a beérkezett kéréseket, amelyek kivétel nélkül mind az árak emelését kérték. Dán Oszkár gyárigazgató az aradi malmok képviselőjében rámutatott arra, hogy a buzaárak emelkedését a kormány szándékos intézkedései idézték elő. Madgearu miniszter egy egységes buzaárát kívánt nyerni ilymódon az egész ország területén, de ez nem sikerült, mert az ország árvíz-sújtotta területein a buza ára jóval magasabbra szökött. Az aradi malmok moldovai és bukovinai buzákat kell hogy hozassanak, hogy üzemeiket folytathassák és a szállítási differenciát meg kell fizetniük. Ez a helyzet okozta azt, hogy Nagyváradon már nem maximálják a nulláslisztet, Kolozsváron pedig két teljes hónapra felfüggesztették a maximálást. Olyan ár megállapítását kéri a bizottságtól, amely továbbra is lehetővé teszi a malmok számára, hogy búzával láthassák el az aradi piacot.

Liszthiány és kenyérbélyeg

Bornstein Sándor a lisztkereskedők képviselőjében kijelenti, hogy a lisztkereskedők szeptember hó 29-e óta csupán a vidéki kismalmosoktól tudtak lisztet szedni össze. A buza ára az elmúlt évben a tengeri árával volt egyenlő, mert sok volt a búzánk és kevés a tengerink. Az idén éppen fordítva van. Ajánlja, hogy tengerivel kevert lisztfajtákat vezessenek be.

Scholtz Károly, a pékek képviselője ugyan csak a liszthiányra hívja fel a bizottság figyelmét. Vidéken 9.30—9.40 lejes árért kénytelenek vásárolni a négyes lisztet, amelynek detail-árát 8.50 lejesen maximálta legutóbb a város. Nem bírják tovább a ráfizetést, eddig is több pékiparosnak be kellett zárnia üzemét. Arra kérte a maximáló-bizottságot, hogy legalább a kenyérbélyeg-illetéket kalkulálják hozzá a kenyérrárához, mert egy kg. lisztre egy lej nyolcvan bani kenyérbélyeg-illeték esik. Kéri a rozskenyér jelenlegi 8 lejes árának is feltétlen emelését, mert hónapok óta nem változtatták azt az árt, holott rozslisztje ma Aradon egyedül a Tenner-cégnak van.

Botiuc Elek dr.: Csináljanak rozskenyé-

ret, vagy keverjék a rozslisztet félbarna vagy barna liszttel, ha így olcsóbb lesz...

Cucu dr. városi főorvos: Leghelyesebb, ha semmit se maximálnak. Mindenki minimális árakat tekint a maximális árat: ha a szabadversenyt felszabadítják, az árak lemennek!

A fogyasztók tiltakozása

Schmidt Pál az aradi mészárosok képviselőjében a sertés, a borjú, a marha és a juhúsárak emelését kérte, hivatkozással arra a körülményre, hogy most már nemcsak a sertés-felhajtást, hanem a borjú és a marha-felhajtást is zárlat alá vették egészségügyi okokból a hatóságok és így a kínlat minimális, az árak élősúlyban egyre nőnek. Basch Elemér a tejtermelők képviselőjében a tejárak egylejes emelését kérte. Utána a fogyasztók képviselőjében Detesan János rendőrkomiszár szólalt fel és

tiltakozását fejezte ki az újabb drágasági hullám megindítása ellen.

A mai idők kritikusak a fogyasztóra, a termelőre és a kereskedőkre egyaránt, de a terhet nem lehet kizárólag a fogyasztók milliós tömegeire hárítani. Ajánlja, hogy süttessen a város olyan keverésű kenyeret, amelynek fele a 8.50 lejes nulláslisztből készülne, a fele pedig olcsóbb minőségű lisztből: ezáltal egy olyan élvezhető kenyértípust lehetne elérni, amelynek kilója 10 lejnél nem lenne drágább. Szavai dokumentálására egy ilyen kenyérdarabot tett le a tanács asztalára. Felhívta továbbá a város vezetőségének figyelmét, hogy egyes pékipari műhelyekben olymódon keverik a lisztet, hogy a spekulatörvénybe ütköző árnyereséget érnek el. Mikor 1928-ban 1200 lej volt a buza, a nullásliszt ára 12, a barnaliszt ára 8 lej volt. Hol van az arány a mai buza- és lisztárak között? Nem lehet ma sem nagyobb az árdifferencia a liszt- és kenyérrárák között — mondotta — mint a szokásos ötven bani.

Az idézett iparágak képviselői tiltakoztak Detesan beállítására ellen. A pékek képviselője azt fejtette, hogyha a város maga állítana fel sütődét, a város sem tudná a jelenlegi viszonyok között tovább tartani a jelenlegi árakat. Milliós magánadósságok terhe nyomja az

Pesti utad műsorán

legyen rajta:

FLÓRIÁN

Hangulatos kis kávéház

— ZENE —

BUDAPEST

IV., Régi posta-uca 5.

T: 897-66.

aradi pékipart és a pékek már képtelenek továbbra is saját zsebükből fedezni a differenciákat a kenyér és a lisztárak között.

A maximáló-bizottság ezután hosszasan tanácskozott az új árak tárgyilagossá megállapítása érdekében. Végül is elhatározták, hogy helyt adnak a malmok, a lisztkereskedők és a pékek érvelésének, a liszt és kenyérrárákat továbbra is a régi nivón tartják. Eszerint a ma életbe lépő új maximális árak, az eddigi árakhoz viszonyítva a következők (az új árakat vastag számokkal tüntetjük fel):

LISZTÁRAK:

Nullás	volt engros	8.50 most	9.70 lej
Nullás	volt detail	9.— most	10.50 lej
Főző 4.	volt engros	8.10 most	9.30 lej
Főző	volt detail	8.50 most	10.— lej
Félbarna	volt engros	7.— most	8.20 lej
Félbarna	volt detail	7.50 most	9.— lej
Barna	volt engros	5.— most	6.20 lej
Barna	volt detail	5.50 most	7.— lej

A rozslisztet és a tengeri-lisztet a bizottság nem maximálta.

KENYÉRÁRAK:

Nulláslisztből	volt	9.50 lej most	11.— lej
Főzőlisztből (4.)	volt	9.— lej most	10.— lej
Félbarna (6.)	volt	7.50 lej most	8.50 lej
Barnakenyér	volt	5.50 lej most	6.50 lej

A rozskenyér ára és a kenyér vendéglői ára továbbra is változatlan marad.

A polgármester intelme

A maximáló-bizottság a husárakat nem emelte: ezek továbbra is változatlanok maradnak a tej és a többi árak árával együtt. Az érdekeltek a határozatot tudomásul vették, mire az ülés végeztével Botiuc Elek dr. elnök kijelentette, hogy az új áremelésekkel egyformán vették figyelembe a termelők és a fogyasztók érdekeit. Őva inti a gazdasági érdekeltségeket a rendelkezések kijátszásától, mert ebben az esetben a város vezetősége a spekulatörvény rendelkezéseit könyörtelenül alkalmazásba veszi.

FILM KÖZLÖNY

Egy görbe éjszaka

Filmkomédia sajtóbemutatója a Select-moziban

Felix Bressart, a népszerű német filmkomikus humorizálja, mókázza végig ezt a kacagtatóan szellemes, helyzetkomikummal teli filmvígjátékot. Esetlen mozdulataival, dünyögő hangjával és egyéni játékmódorával már első filmjében felejthetetlen sikert aratott Bressart, akit azóta nem egy kitűnő szerepben láttunk viszont. Mindaddig azonban megmaradt a komikus szerepkör határain belül. „Egy görbe éjszaka” című filmjében játszik első ízben szerelmes szerepet, természetesen groteszk, paródisztikus felfogásban. A siker most sem fog elmaradni, sőt talán még túlnő Felix Bressart minden eddigi filmsikerén. Partnernője ezuttal a finom játékmódoru, bájos szöke filmszubrett, Charlotta Ander, akinek csicsergő hangja már régen belopódzott a közönség szívébe. A film szép kiállítású, mulattató és elejétől végig szórakoztató, sok sikert ígér.

Filléres Gyors

indul
október 12-én
szerdán

Arad
Budapest
Arad

475.

lei
vizummal
együtt

Jelentkezéseket elfogad az Aradi Közlöny kiadóhivatala és Künstler Utazási Iroda

NÉGY NAP MULVA INDUL A FILLÉRES GYORS!

Szombat estig meghosszabbították a kollektívutallevéllel való jelentkezési határidőt — Vasárnap közöljük az utazási igazolványok és a helyjegyek kiosztásának napját

Néhány nap áll csupán rendelkezésre azoknak, akik fel akarják használni az Aradi Közlöny október 12-ikén induló „Filléres gyors”-ával kínálkozó és ritkán adódó alkalmat, hogy Budapestre ellátogassanak. Mindenki, aki eddig jelentkezett, csodálkozását fejezte ki az utazás olcsósága és az Aradi Közlöny által Budapestben szerzett kedvezmények tömege felett. Az Aradi Közlöny „Filléres gyors”-vonatának utasai olyan nagy kedvezményekben részesülnek, amilyenre még nem volt példa és előreláthatólag nem is lesz. Soha nem volt lehetséges megközelítőleg sem ilyen minimális összegért 475 lejért megtenni az utat Budapestre és vissza, kényelmes gyorsvonati kocsikban, számozott fülkében, amely rendszer tökéletesen biztosítja a közönség elhelyezkedését.

— Most elutazhatnak azok is, akiknek eddig nem volt pénzük ilyesmire, akiknek nem állott módjukban ezeket költeni utazásokra — mondták. — Most néhány száz lejbe kerül csupán mindaz, amiért rendes körülmények között több ezer lejbe kell fizetni.

Az Aradi Közlöny „Filléres gyors”-a október 12-ikén, a délelőtti órákban, előreláthatólag kilenc óra tájban indul és a délutáni órákban érkeznek meg a nyugati pályaudvarra.

Mindazok, akik értesíteni akarják budapesti rokonaikat, hívják fel figyelmüket az Est hétfői, keddi és szerdai számára, amelyben közölni fogják a megérkezés pontos idejét.

Még egy utolsó alkalmat tudunk nyújtani az utazásra azoknak, akik kollektív utallevéllel szeretnének igénybevenni.

Ma értesítést kapott az Aradi Közlöny Bucurestiből, hogy még szombaton este hét óráig fogadhat el jelentkezéseket a kollektív utallevélre.

mert Bucurestiben hétfőn délelőtt történik meg az utallevél kiállítás.

A kollektív utallevélre igényt tartók jelentkezési határidejét azért toltuk ki szombat estig, valamint a rendes utallevéllel utazókat az utolsó napig, hogy senki se mulassza el ezt a páratlan alkalmat.

Ez tehát visszavonhatatlanul az utolsó alkalom, amelyet az érdekeltek számára nyújthatunk. A jelentkezők állampolgársági azonkívül személyazonossági igazolványuk közjegyzői másolatát nyújtsák be kiadóhivatalunkhoz, vagy a Künstler utazási irodához. Az iratokhoz mellékelni kell természetesen az előírt három fényképet is, a hátlapján a rendőrség népesedési osztályának igazolásával.

Vasárnap reggel nyolc órától déli egy óráig jelentkezhetnek az egyéni utallevéllel bírók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, valamint a Künstler-utazási irodában.

Felkérjük mindazokat, akik jelentkeztek és még nem egészítették ki az előlegül adott összeget az előírt 475 leire, hogy azt legkésőbb vasárnap délig fizessék le.

Tekintettel arra, hogy nekünk az utasokkal, valamint a jegyek árával vasárnap délben el kell számolnunk, nem áll módunkban további halasztást adni. Mindazok, akiknek egyéni utallevélük csak hétfőre készül el, fájradjanak be a szombati napon kiadóhivatalunkba, jelentsék be az utazáson való részvételüket és sziveskedjenek az utazási díjat is lefizetni. Az utallevél utólag, hétfőn estig szolgáltatathatók be kiadóhivatalunkban.

A 12-iki utazáshoz szükséges előkészületek a befejezéshez közelednek, amelyek oda-irányulnak, hogy az utazást minél kellemesebbé, minél kényelmesebbé tegyék utasaink számára.

Vasárnapi számunkban már közöljük, mákor osztjuk ki az utazási igazolványokat, a helyjegyekkel együtt.

Az utazási igazolványok átvétele alkalmával kell közölniök az utasoknak, hogy *hível akarnak egy fülkében utazni. Legcélszerűbb lenne, ha az együtt utazni akarók együtt is jelentkeznek az Aradi Közlöny kiadóhivatalában igazolványukért s akkor nyomban megkapják helyjegyüket is.*

Utasaink kényelmét véljük szolgálni azzal is, hogy

CENTRAL MOZGO:

RAMON NOVARRO

az Est-lapok által Budapestben szerzett kedvezmények listáját nyomtatásban adjuk át nekik. Mindenki nyomtatott tájékoztatót kap, amelyből megtudhatja, hogy az egyes budapesti színházak, mulatók, szállodák, éttermek, fürdők, közlekedési eszközök, sportpályák mennyi kedvezményben részesítik az Aradi

Izgalmas betörőhajsza Aradon

Az Andrányi-vaskereskedést akarta kifosztani a Bingházban elfogott vakmerő betörő — Együtt nyomozott az Aradi Közlöny munkatársa a rendőrség detektívjeivel

Izgalmas részletekben bővelkedő betörőhajsza színhelye volt az elmúlt éjszaka a Bul. Regina Maria 23-as számu, valamint a Str. Moise Nicoara 1. számu ház. Az elmúlt éjszaka folyamán fél négy körül egy izgatott külsejű ember lélekszakadva arról értesítette a Fehér Kereszt-szálloda előtt posztoló rendőrt, hogy abban a házban, ahol az Andrányi Károly és Fia-cég üzlete és raktára van, gyanús zajt hallott és minden valószínűség szerint a házban betörők járnak, akik az üzletet kiakarják fosztani. Az őrszemes rendőr éppen a kvesturára akart telefonálni, amikor észrevette, hogy Adamovici komiszár közeledik feléje, aki inspekción uton volt. Adamovici komiszár ezután értesítette a rendőrséget, ahonnan csakhamar megérkezett Dehelean és Iorduche detektív, valamint több közrendőr. Az Aradi Közlöny munkatársa szintén a bünygyi hatóságok embereivel tartott.

Az Andrányi-féle házhoz megérkezve, az ott lévő előadták, hogy Kulcsár Sándorné, az Andrányi-cég szolgálójának felesége hallotta először a zajt. Rémmült emberek gyertyát, lámpát keritettek elő és így indulunk el a betörő keresésére. A sötét udvaron minden zugot átkutatunk, de sehol senki. Előttünk egy rácsos kerítés van, amelynek kapuja abba az udvarba vezet, ahol a tulajdonképpeni raktárhelyiség van és ahonnan az üzletbe lehet jutni. A kapu kulcsa viszont az üzlethelyiségben van. Várakozásra nincs idő és revolverrel kezünkben, mászunk át a kerítésen, mivel egyre erősebb a gyanu, hogy a betörő itt rejtőzhetett el. Egy cselédleány — aki az általunk okozott zajra felébredt — a szomszédos Bing-ház első emeleti folyosóján elkiáltja magát:

— Itt szalad az udvaron!

Az Andrányi-cég udvarán egy fegyveres rendőrt hagyunk, mi pedig elhagyjuk az épületet és becsengetünk a Bing-ház volt Petőfi-uccai kapuján. A falnál, amely a két házat elválasztja egymástól, ekkor Adamovici komiszár

Fehér fogak

Közlöny „filléres gyors”-ának utasait, igazolványuk felmutatása ellenében.

Utasainknak speciális kivánságaik esetében a legnagyobb előékenységgel rendelkezésükre áll az Est-lapok nagyszerűen kiépített szervezete.

Négy nap mulva robog ki az aradi állomásról az Aradi Közlöny „Filléres gyors”-vonatának hosszú kocsisora, amely jókedvű, boldog kirándulókat röpit magával az őszi szezon lázában égő metropolis felé. Hat nap szinte kevésnek bizonyul egy nagy világváros mozgalmasságában, ahol ezer és ezer látványosság, szórakozási alkalom várja Arad kirándulóit.

SELECT MOZGO:

FELIX BRESSART

közvetlenül a fal alatt, nyomot vesz észre: a nedves földön oly nyom látszik, mintha valaki leugrott volna a falról, de elcsuszott volna. Ezen az emberen nem lehetett cipő, mert kiformalt lábnyomok nem látszanak. Csakhamar bebizonyosul, hogy helyes a feltevés, a falon több sáros stráfot találunk, amely csak onnan származhatik, hogy az, aki a falról leugrott, kapaszkodni akart és végighúzta a falon a kezét. Adamovici komiszár azonnal elrendeli, hogy kerítsék be a helyet, senkinek ide nem szabad lépni.

Reggel fél kilenckor aztán a betörési kísérlet ügyében érdekes fordulat állott be. Ebben az időpontban ugyanis az első emeleten lakó Grünberger Jenő cselédleánya be akart menni az éléskamrába, azonban rémmültan tántorodott vissza: az éléskamrában ugyanis cigarettafüst szagát lehetett érezni. A leány kiszaladt a konyhába és kétségbeesetten kiáltotta asszonyának:

— Itt a tolvaj!

Ekkorra azonban a betörő már ki is jött az éléskamrából, zsebretett kézzel haladt végig a megdermedt Grünbergerné s a leány között a konyhában, majd pedig a folyosóra érve, ráugrott a közvetlen a rács alatt levő pincetetőre, onnan pedig az udvarra vetette magát és el akart menekülni. A kiáltásra azonban figyelmesek lettek az Ariton-szabóműhelyben dolgozó munkások, akiknek azután sikerült a betörőt az udvarban maradt rendőr segítségével elfogni. Természetesen azonnal előállították a rendőrségre, ahol megállapítást nyert, hogy Jundmann Lajosnak hívják és máramarosszigeti géplakatos. Aradra csak nemrégiben jött, de a szóban levő házakban már többször járt s így ismerős volt a helyzettel.

A délelőtti folyamán Juganariu komiszár kiszállott a helyszínre és ekkor megállapítást nyert, hogy miképpen akarta kifosztani az Andrányi Károly és Fia-cég üzletét. Jundmann kihallgatása még folyik annak megállapítása végett, hogy más bűncselekmény, nem terheli-e lelkét.

Szapáry Lőrinc gróf szerelmi regénye a bíróság előtt

Egy békebeli regény Budapesttől Valparaisóig — A hűséges társalkodónő követelése

Regénybe illő, rendkívül érdekes szerelmi történet bonyodalmak kerültek a budapesti Kuria felülvizsgálati tanácsa elé. A romantikus ügy Szapáry Lőrinc gróf nagykövetnek, a volt monarchia egyik legismertebb diplomatájának hagyatéki perével kapcsolatos. A történet előzményei harmincnégy év előttre nyúlnak vissza. Gróf Szapáry Lőrinc 1898-ban hozatta Ausztriából magához Kleyhouz Máriát a quirináli követségre. A jó családból való, feltűnően szép fiatal leány házvezetőnője és társalkodónője lett a nőtlen grófnak.

Midőn a fiatal gróf egyszer nagy betegségbe esett, Kleyhouz Mária odaadón örködött betegágya mellett és amikor Szapáry gróf betegségéből elépült, hálás szívvvel tett ígéretet a leánynak, hogy jövőjéről gondoskodni fog. A gróf ettől fogva korlátlan bizalmával tüntette ki társalkodónőjét, akit életmentőjének nevezett. 1912-ben váratlanul sürgős parancsot kapott Szapáry Lőrinc gróf, hogy utazzék azonnal Chilébe, mert ő lesz ott a monarchia követe s egyúttal rendkívüli meghatalmazott miniszternek nevezték ki. Utának indult tehát Kleyhouz Máriával együtt, azonban Pozsonyban megszakították útjukat és közjegyző előtt a legnagyobb titokban Szapáry gróf végrendekezett társalkodónője javára.

Valparaisóban, Chile fővárosában, két évig élt zavartalanul a gróf, mert amidőn Európában a világháború tüze fellángolt, Szapáry grófot súlyos betegség támadta meg. Betegségében most is egyedül Kleyhouz Mária ápolta, azonban a gróf szervezete nem bírta a szélsőséges klímát, úgy, hogy a külügyminisztérium bizonytalan időre felmentette állásától. Szapáry Lőrinc gróf hazajött társalkodónőjével együtt, atyja, Szapáry Gyula, volt földművelésügyi miniszter ekkor már nem élt. A végrendelet körül bonyodalmak támadtak, amelyeknek az vetett véget, hogy Szapáry Lőrinc gróf kiegészített testvéreivel, akik sohasem nézték jó szemmel Kleyhouz Máriát és az örökösödési szerződéshez kötött feltételeik halálos csapást jelentettek a leányra nézve. A régi végrendelet, amelyben a gróf őt tette meg örökösévé, hatályát veszítette.

Szapáry Lőrinc, mint reményteljes örökös, nem élvezhette sokáig az életet, állapota egyre rosszabbodott, amihez még anyagi gondok is járultak. Ennek a helyzetnek újabb szerződés lett a vége, amellyel Szapáry Lőrinc rokonaival szemben kötelezte magát, hogy lemond jogairól és ennek fejében öt életfogytiglan természetbeni ellátásban részesítik Kleyhouz Máriát még mindig kitartott a gróf mellett. 1919-ben azután Szapáry Lőrinc gróf elhunyt.

A követi nyugdíja és a család által biztosított tartásdíja életében sem volt elegendő szükségleteinek fedezésére s temetési költségeit is egy vé-

Megmérgezte magát

Bucuresiben egy gimnáziumi tanárnő

Bucurestiből jelentik: Feltűnést keltő öngyilkosság történt ma délelőtt Bucuresiben, melynek súlyos állapotban lévő áldozata Natalia Cristea, 25 éves liceumi tanárnő. A tanárnő a délelőtti órákban megjelent a 34-ik kerületi rendőrségen, ahol feljelentést tett Vladimirescu György nevű ismerőse ellen, aki a kora reggeli órákban erőszakkal behatolt lakására és ottan különböző holmikat vitt magával.

A rendőrség azonnal beidézte Vladimirescut is. A férfi és a tanárnő között éles szóváltás keletkezett és ekkor Natalia Cristea még nuelőtt tetrében megakadályozhatták volna, ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Azonnal behatolták a Filantropia-kórházba, ahol gondos ápolás alá vették.

ellenül ott időző távoli rokontól kellett kölcsönkérni.

Kleyhouz Mária hazájába, Ausztriába ment s ezzel vége szakadt a romantikának. A megható szerelmi regény folytatása az a kereset volt, amelyet a budapesti törvényszékhez nyújtott be Kleyhouz Mária gróf Szapáry Emmy és báró Révay Simonné örökösök ellen. Huszonegy évi szolgálati díjazását, házvezetőnői fizetését és tekintélyes végkielégítést követel. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a budapesti törvényszék Kleyhouz Mária keresetét elutasította. A társalkodónő felülvizsgálati kérelmét most tárgyalta le a Kuria, amely azonban ítéletet nem hozott, hanem az ítéletkihirdetést október 13-ra halasztotta.

Véres botrány Temesváron

A gyárvárosi szerb egyházközség tagjai késekkel támadtak egymásra

Temesvárról jelentik: A temesvár-gyárvárosi szerb egyházközség ülésén véres botrány tört ki az egyházközség tagjai között. Kálnovics Miklós dr. elnök ellen vizsgálatot rendelt el a konzisztórium, mert az elnököt és a vezetőség több tagját

visszaélésekkel vádolták.

A vizsgálóbizottság ülésén az elnök és Mutims

A házi barátát rémtette

Petroleummal leöntötte, majd meggyújtotta hűtlen szeretőjét az elbocsájtott házi barát. — Az áldozat vallomása

Párisból jelentik: Tegnapelőtt este vendégség volt Bouttet tekintélyes roueni kereskedőnél. A vendégek későn távoztak és az egyik távol lakó családot Bouttet csinos felesége autójával hazavitte. Utána hazafelé indult. A lakóház közelében, garázsa bejárata előtt megállt, hogy az autót ott elhelyezze. Ebben a pillanatban egy ember ugrott az autóhoz, nagy edényből petroleumot öntött Bouttetnére, majd égő gyufát dobott rá. A szerencsétlen asszony mint valami eleven faklya rohant ki a kocsiból és sikoltozva szaladt házuk felé. A nagy sikoltozásra emberek rohantak elő, akik nagynehezen eloltották az asszony égő ruháját és a sze-

rencsétlen nőt kórházba szállították. Másnap reggelre meghalt. Halála előtt még eszméltre tért és annyit mondott:

— Falcou tette.

A rendőrségre nyomban beidézték Falcout, aki egy gépjávitóműhely tulajdonosa. Kezén égési nyomokat találtak.

Falcou hosszú éveken át Boutteték barátja volt. Minden nap náluk ebédelt és vacsorázott és benső szálak fűzték az asszonyhoz. Néhány héttel ezelőtt összevesztek és a fiatal asszony kiadta barátjának útját, aki folyton fenyegette. Az asszonyt kétségbeesítette az is, hogy szorult helyzetében nem kérhetett férjétől védelmet, mert ezzel elárulta volna magát.

Főnyereményt
nyerhet, ha
előfizet az

ARÁDI KÖZLÖNY-RE

Minden régi és új előfizetőnk, aki 6 hónapi előfizetési díját a mai naptól október 18-ig egy összegben kifizeti, ingyen kap egy nyolcad SORSJEGYET az állami osztálysorsjáték legközelebbi játékának első osztályára.

Videófelvételnek 17 lelt portó és a felvétel előfizetési díj beküldése után ajánlva küldjük meg a sorsjegyet.

H I R E K

Nászutasok előnyben...

A szép olasz ég valaha a nászutasok Eldorádója volt és nem is számított komoly nászutasnak, ha a fiatal pár végig nem barangolta Velence lagunáit, Róma, Nápoly, Firenze csodálatos tájait. Hazaérkezésekor pedig gondos csomagolásban, ott pihent, a sárgarézpántos utazókoffer mélyén az obligát fénykép, amint az ifjú pár galambokat etet a velencei Szent Márk-téren. Egy fogalomná forrott a nászut Olaszországgal.

De nagyon megváltoztak az idők és mind kevesebb lesz a nászutas a mosolygó olasz ég alatt. Az ifjúházások ma többnyire örülnek annak, ha be tudják rendezni lakásukat, olaszországi nászútról nem is álmodoznak. S mindazok, akik éveken és évtizedeken keresztül a seregével érkező fiatal szerelmespárokból éltek, ma elkésredetten emlegetik a szép idöket, amelyek elmúltak és talán sohasem jönnek vissza.

A hatalmas Duce, akinek mindenre gondja van, most a nászutasok részére is gondoskodott megiepetésről. Mussolini intervenciójára az olasz államvasutak átírták a CFR-nek és közölték a román vasutakkal, hogy minden nászutas párnak hetvenöt százalékos vasuti kedvezményt adnak egész Olaszország területén. Elegendő, ha felmegy valamelyik olasz konzulátushoz s házasságlevéllel igazolja be, hogy legfeljebb két héttel ezelőtt kötötte meg a házasságot. Mert ennél idősebb házásoknak nem jár a kedvezmény. S nyomban megkapja a vasuti kedvezményre jogosító igazolványt.

Minden esetre jelentékeny kedvezmény és gondolkodnivalót adhat az agglagényeknek, hogy érdemes-e ezekért a nagy előnyökért megnövelni? Esetleg a CFR is jó üzletet csinálhatna, ha nálunk is bevezetnék a nászutasok kedvezményes utazását... (rosi.)

— **IDÓPROGNOZIS.** Hűvös idő, keleti szél, délnyugat felől újabb esők várhatók.

CENTRAL MOZGÓ: INDIA FIA, szerelmi dráma, főszerepekben RAMON NOVARRO, MADGE EVANS, CONRAD NAGEL és MARJORIE RAMBEAU.

SELECT MOZGÓ: Premier, EGY GÖRBE ÉJSZAKA, énekes-zenés vigiáték, Főszereplők: FELIX BRESSART, CHARLOTTE ANDER, OSCAR SIMA és ADELE SANDROCK. Bruno GRÄNICHSTAETTEN zenéje.

Előadások 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

— **Pop C. István Konopra utazik.** Pop C. István kamarai elnök, Arad kormányképviselője, értesüléseink szerint vasárnap Konopra készül, hogy szülőjében a szüretet megtartsa. Hír szerint a képviselőházi elnöknek Maniu Gyula és Angheliescu, a Nemzeti Bank kormányzója lesz a vendége az alatt a pár nap alatt, amíg Erdélyben tartózkodik. Pop C. István ugyanis október 18-án újra visszautazik Bucurestibe, ahol elnökölni fog a Bucurestiben összeülő Balkán-konferencián.

— **A Népszövetség elnöke a kisebbségért.** Genf. De Valera népszövetségi elnök ma fogadta az európai kisebbségek kongresszusának küldöttségét, amely átnyújtotta a konferencia határozatát. De Valera teljes rokonszenvét fejezte ki a delegátusok előtt a kisebbségekkel szemben. A küldöttek hangsúlyozták, hogy meg kell valósítani a kisebbségi eljárási reformját.

— **Hoover bajjósítati választási prognózisa.** Newyorkból jelentik: A Literary Digest nevű folyóirat szokás szerint próbaelnökválasztást rendezett, amelyen Hoover csúfosan megbukott Roosewellel szemben.

— **Polgárháború Tibetben.** Londonból jelentik: Indiai hírek szerint Tibetben polgárháború tört ki és véres harcok dúlnak. A Dalai Láma állítólag elmenekült.

— **A város vezetői a veszthelytelepen.** Ma délelőtt Botioc Elek dr. interimbizottsági elnök az egykori veszthelytelepre szállott ki Muresan János városi főmérnök kíséretében. A város vezetője megtekintette a veszthelyi védőgátak megindított építési és erősítési munkáit, egyben meghallgatta a még ottmaradt lakosság kívánságait a megindult munkákkal kapcsolatosan, amelyeknek figyelembevételére utasította az építést irányító mérnököket.

— **Pénzügyi főellenőr lett Halász Ferenc.** A pénzügyminiszteriumból ma reudeflet érkezett az aradi pénzügyigazgatóságra, amellyel közölték, hogy Halász Ferenc elsőosztályú pénzügyi ellenőr főellenőrré delegálják az aradi pénzügyigazgatóságához. A delegálásra azért volt szükség, mert Neagota Gyula főellenőrt szubadminisztrátori állásba delegálták és megüresedett helyét kellett betölteni. A választás Halász Ferencre esett, aki egyike a legképzettebb pénzügyi tisztviselőnek. Miután az idén — a miniszterium rendelete értelmében — sem kinevezéseket, sem előléptetéseket takarékosági szempontból nem hajthatnak végre, a két delegálás véglegessé tétele előreláthatólag a jövő évben történik meg.

— **Aszlán Baba férjhez ment.** Általános érdeklődésre számot tartó aradi vonatkozású esküvő zajlott le a közelmúlt napokban Hódmezővásárhelyen, ahol Méray Sándor hódmezővásárhelyi városi főmérnök oltárhoz vezette az aradi társaságokban és sportkörökben egyformán közszerepetben álló Aszlán Babát, Nachtnébel Ödön volt aradvárosi főmérnök mostohaleányát, Csiky Károly unokáját. Az esküvő után a fiatal pár pár napot Aradon töltött, ahonnan ma utaznak nászútra Budapest, Bécs felé. Aszlán Babának és fiatal férjének ittartózkodásuk alatt számosan gratuláltak.

— **Felvételek az Aradra érkezett „Filléres gyors”-ról.** A szeptember 22-én Aradra érkezett „Filléres gyors”-nak az aradi pályaudvarra való befutásáról, valamint Aradról való indulásáról Schöffler A. pesti fényképész sikerült felvételeket készített, melyeket közszemlére tettünk az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalának kirakatában. A képek ugyanott megrendelhetők. Egy felvétel ára 20 lej.

A gyáva klíma

— *Hallom, Indiába mennek. Nem fog a klíma feleségének ártani?*

— *Dehogyan! — Nem mer...*

— **Ujságírók gyűlése.** A Kisebbségi Ujságírók aradi szervezete holnap, szombaton d. u. 3 órakor a Dácia-kávéház különterében a temesvári országos kongresszus delegáltjainak kijelölése tárgyában ülést tart.

— **Eltemették az öngyilkos zsigmondházi asszonyt.** Nagy részvét mellett temették ma el Zsigmondháza özvegy Dengl Oszkárnéét, aki, tegnap öngyilkossági szándékából beugrott a Marosba. Az egész községben mélységes sajnálkozással beszélnek az idős asszonyról, akinek éveken át vendéglője volt a hid közelében és akit a község lakosai nem is ismertek másnéven, mint „Nina néni” néven. Valamikor gazdag asszony volt, azonban pénzét volt vejének Nagy Daniél irónak üzleti vállalkozásába fektette be és el is vesztette vagyonát. Nemrégiben kénytelen volt szolgálatot is vállalni és munkahelyéről is elbocsátották. Az egykor jómódu asszony a nyomortól való félelmében menekült a halálba.

— **Öngyilkos budapesti rendőrtanácsos.** Budapestről jelentik: Tarnay Gyula nyugalmazott rendőrtanácsos, ma délután öngyilkos szándékkal kinyitotta lakásán a gázcsapot. Mire rátaláltak, már halott volt. Hátrahagyott bucsulevelében tettét nyomorával indokolja.

— **Az Erdélyi Futár friss száma megjelent és minden újság-kioszkban kapható.** Az Erdélyi Futár ára 15 lej.

— **Gömbös újabb rádió-szózata.** Budapestről jelentik: Hirt adtunk arról, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök szombat délután a Társadalmi Egyesületek Szövetsége székházának homlokzati erkélyéről szózatot intéz a néphez, amelyet rádióban is közvetítenek. A beszéd meghallgatására a T. E. Sz. százezer embert akar felvonultatni.

— **Letartóztatták a nyugalmazott szemlái jegyzőt.** Ma került az aradi törvényszék vádtaácsa elé Kaiser Ödön nyugalmazott szemlái jegyző, akit — mint megirtuk, — egy kisjenői cég jelentett fel sikkasztás és okirathamisítás címén. A tegnapi kihallgatása alkalmával a nyugalmazott jegyző kijelentette, hogy nyomora miatt követte el tettét, nyolc hónapja nem kapott nyugdíjat és formálisan éhezett. A mai vádtaácsai tárgyaláson azonban már meglepő dolgok derültek ki. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Kaiser Ödönt 1906-ban öt évre ítélték el csalásért és különböző más bűnügyei is vannak az ügyészségnél. Ennek alapján a vádtaács elrendelte letartóztatását.

— **„Ne feledd, hogy nem vagy jó német...”** Berlinből jelentik: A lapok hiradása szerint, a német rádió-állomások a jövőben a következő szavakkal bucsúznak hallgatóiktól: „Ne feledd, hogy nem vagy jó német, amíg érvényben van a versaillesi szerződés!”

— **Katasztrófális méreteket ölt a szegedi járvány.** Szegedről jelentik: A gyermekparalízis-megbetegedések száma 121-re, a tifuszosoké pedig 206-ra emelkedett. A gyermekparalízis-megbetegedések hirtelen emelkedése közvetlen kapcsolatban áll az iskolák megnyitásával.

— **„Munkahadsereg” — a munkanélküliség leküzdésére.** Budapestről jelentik: Hirt adtunk Márton képviselő munkaszolgálati tervéről, amelyet a lapok élénken kommentáltak. Az Új Nemzedék szerint, Sipőcz polgármester ennél sokkal praktikusabb tervet terjesztett fel a kormányhoz a munkanélküliség leküzdésére. A terv szerint a munkahadsereg felállítását a városok és megyék vállalják magukra. A hadseregben azok vennének részt, akiknek nincs biztos megélhetésük.

— **Az EKE vasárnapi kirándulása Hegyalia legszebb helyére.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület „Czárán Gyula” osztálya október 9-én, vasárnap kirándulást rendez a Hegyalijára. A kirándulásra az EKE szívesen lát vendégeket, akik a menetjegyénél szintén 50 százalékos kedvezményben részesülnek. Találkozás vasárnap reggel 5.20 órakor lesz a hegyaljai villamos állomásánál. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulást természetesen nem tartják meg.

— **Alibit igazolnak a pesti valuta-siberek.** Budapestről jelentik: Ma reggel Budapestre érkezett dr. Klein Miksa kolozsvári ügyvéd, aki benyújtotta a főkapitánysághoz a 35 ezer dolláros vasuti rablás ügyében a Kolozsváron letartóztatott Nagy Pál vallomását, amely alibi-nyilatkozatát tartalmazza. A budapesti rendőrség most még egyszer, a legnagyobb, ugyszólván másodpernyi gondossággal összeállítja, hogy hol töltötte idejét Nagy Pál azon az éjszakán, amikor a börtöndőt elrabolták, éjjel 11 és 12 óra között. A budapesti rendőrség egyébként sürgősen megindítja a kiadatási kérelmet úgy Nagy Pál, mint Szekuletz kiadatása ügyében.

— **Az aradi Credo katolikus férfiegylet vasárnap délelőtt tartja első közgyűlését** 11 órai kezdettel a Minorita-rendház nagytermében. Az új egyesületi év első közgyűlésének előadója az aradi minoriták római vendége: dr. Monay Ferenc lesz, aki a modern kor nagy megtérőiről tart értékes előadást. Hétfőn, 10-én kezdetüket veszik a Credo-egyesület rendes esti előadó-estéi, amelyek este 7 órakor folynak le, ugyancsak a Minorita-rendház üléstermében. Az apologetikai esték első előadás-sorozatát Mayer Ker. János aradi apát-plébános tartja.

4 nap múlva indul Filléres Gyorsa az Aradi Közlöny

Jelentkezéseket elfogad az Aradi Közlöny kiadóhivatala és Künszter Utazási Iroda

Már 3000 lejért készít elegáns öltönyt Huppert és Goda Strada Barițiu 13 (Rákóczi-ucca)

A pénzügyminiszter elégedetlen az aradmegyei adóbehajtások miatt

Energikusabb tempóban kell folytatni az adószedést

A közeli napokban szigorú adóbehajtás készül Aradmegye területén. Az aradi pénzügyigazgatóság ma erélyeshangu rendeletet kapott a miniszteriumtól, amely *elégedetlenségét fejezte ki az adóbehajtások eddigi eredménye fellett* és hangsúlyozottan felszólította a pénzügyigazgatóságot: folytassa le fokozottabb, energikusabb tempóban a behajtást. A rendelet nyomán az aradi pénzügyigazgatóság megállapította, hogy az idén *Aradon és Aradmegyében az adók 47 százalékát folyt be*, a múlt évi 60 százalékkal szemben. A százalékarány csökkenése azonban nem a város, hanem a megye adófizetőinek tulajdonítható, mert *Aradon az idén is befolyt eddig az adók hatvan százaléka, míg a megye területén csak csekély hányadát sikerült inkasszálni.*

A pénzügyigazgatóság ezért főképpen megyei megbízottait szólítja fel a fokozottabb behajtásra, ami azonban nehezen fog menni, mert Aradmegye gazdái *ma olyan katasztrófális helyzetben vannak, hogy még a mindennapi kenyereket is alig tudják megszerezni.* Mindenesetre valamit javultak a kilátások a szüret megkezdésével, miután a pénzügyigazgatóság reméli, hogy a bor értékesítésénél befolyhatnak az adók is. Erre annál is inkább remény van, mert a boreladáshoz szükséges pénzügyi bárcákat csak azok kaphatják meg, akik kifizették adójukat. A megyével egyidejűleg azonban fokozott tempóban indul meg Arad területén is az adóbehajtás.

— **Vasárnapra halasztották az Aradi Lovaregylet lóversenyét.** Hatalmas érdeklődés előzi meg az Aradi Lovaregylet izgalmasnak ígérkező lóversenyét, amelynek megtartását október 8-ra és 9-ikére tűzték ki. A kedvezőtlen idő miatt azonban a rendezőség a verseny elhalasztását határozta el és úgy intézkedett, hogy a lóverseny október 9-ikén vasárnap és 10-ikén hétfőn történjen meg a várallénál levő versenypályán.

— **Új piacot kapott a Mosóczy-telep.** A Mosóczy-telep lakossága több ízben deputatív fordult Aradváros vezetőségéhez, annak érdekében, hogy a város nyitasson a telep területén is egy rendez zöldség- és húsarupiacot, mert az ottani lakosságnak, különösen téli időben, nagy fáradságba és idővesztésébe kerül, míg a szétszórta viaduktot megkerülve, a belvárosi piacokat felkeresheti. Botiuc Elek dr. interimár-bizottsági elnök meghallgatta az intervensiókat és intézkedett, hogy a Mosóczy-telep lakossága egy új piacot kapjon. Ez a piac a „Piata Carpati” nevét fogja viselni és egyelőre hetenként kétszer, kedden és vasárnap nyert engedélyezést. Ha a piacok forgalma indokoltá teszi, a városvezetésben meg van a hajlam arra, hogy mindennapos piac tartására adjon engedélyt az aradi piaci árusok számára a Mosóczy-telepen. Az új piac premierje vasárnap lesz.

— **Halálozás.** G a m m e r Lipót ujaradi kereskedő, az Ujaradi Népbank igazgatósági tagja, rövid szenvedés után, 78 éves korában elhunyt. Temetése 8-án délután 3 órakor lesz az ujaradi Fő-ut 30-as sz. gyászszobából.

— **Somogyi Gyula előadása a berlini Studióban.** Érdekes rádió-előadás hangzott el a berlini Studió mikrofonja előtt. Ifj. dr. Perlaki-Somogyi Gyula, a Magyar Távirati Iroda berlini munkatársa tartott előadást a berlini Studióban. Ez volt az első alkalom, amidőn magyar előadó juthatott szóhoz a berlini rádió-leadóállomás mikrofonja előtt, hogy közvetlenül beszéljen az egész világ rádióhallgatóinak Magyarországra és Németországra kapcsolatairól, közös érdekeiről. Dr. Perlaki-Somogyi Gyula temesvári származású, fia Somogyi Gyula volt temesvári főszerkesztő.

— **Sirkőavatás.** Néhai Mencer Gábor sirkőavatása folyó hó 9-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a neolog izr. temetőben.

— **Kaufmann Kamill végkielégítési pere.** Kaufmann Kamill volt gépüzemigazgató, — mint megirtuk. — 1 millió 730 ezer lejes pert indított a város ellen. A volt gépüzemigazgató milliós végkielégítési perében több tárgyalást tartottak már, azonban ítéletre még nem került sor. A mai napon a város újabb beadvánnyal fordult a járásbíróhoz, amelynek bejelentette, hogy új tanu megidézését kéri, annak beigazolására, hogy a volt gépüzemigazgató működése során kárt okozott a városnak. Ennek beigazolására Popa János tanut jelenti be és kéri a tanu kihallgatását. A bíróság a napokban dönt az ügyben.

— **Halálos rendőrverekedés ügye az aradi törvényszék előtt.** Az aradi első számú vizsgálóbírói hivatalban ma hallgatták ki a halálos rendőrverekedés ügyének összes tanuit. Mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt Buculie Mihály napszámos ittas állapotban rátámadt Mitrea János közrendőrré, akivel összeverekedett. A verekedés során a napszámos súlyos sérüléseket szenvedett. A kórházba szállították, ahol néhány nap múlva meghalt. A rendőrt letartóztatták, azonban a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte, miután beigazolták, hogy az önvédelmet. Topciu vizsgálóbíró ma kezdte meg a tanuk kihallgatását, amely egész délelőttön át tartott.

Yo-Yo — zeneszórá!

A nemzetközi yo-yo kultusz tegnap új fontos fejlődési állomásához jutott el. Berlinben megalakult a világ első yo-yo klubja. A Westeny egy előkelő házában nyílt meg a yo-yo klub. A legkülönbözőbb formájú yo-yokkal játszanak a klubban. Rendszerint zeneszórá yo-yoznak, hogy a yo-yo ritmikus legyen. A yo-yo klub első napjának szenzációja: valaki egytől-támas háromszáznegyvenöttször lendítette fel és le a yo-yot.

— **Egy aradi háztulajdonos pere az állam ellen.** Az aradi járásbírósa ma tárgyalta újra azt a pert, amelyet Balcsó Antal aradi háztulajdonos indított az állam ellen. Balcsó Magyar-uccai házában volt éveken át a csendőség és amikor a csendőrök elköltözködtek, megállapította a háztulajdonos, hogy erősen megrongálták az épületet. Összesen 26.434 lejes kárt állapított meg és ezen összeg erejéig indított pert az állam ellen. Ma tárgyalta az ügyet a járásbírósa, amely helyszíni szemlére rendelt el, szakértők bevonásával. A szemle ma délután folyt le és annak eredményét a legközelebbi tárgyaláson ismertetik.

— **Feljelentett pénzbeszedő.** Az aradi Kölcsey Egyesület feljelentést tett Ekes József volt inkasszáns ellen, aki a beinkasszált tagdíjakból 3650 lejt elsikkasztott. Mára tűzte ki a törvényszék a tárgyalást, amelyen azonban a vádlott nem jelent meg, mire a bíróság elrendelte elővezetését. Az ügyben november 18-ikán tartják meg a főtárgyalást.

— **Tíz napi fogház — egy üveg pálinka miatt.** Egy üveg pálinka miatt kerültek a vádlottak padjára Olariu Vasil és Olariu Avram silindiai gazdák. Azzal vádolták őket, hogy ez év áprilisában elloptak egy üveg pálinkát Cornea Péter községbeli gazda kamrájából és még aznap éjszaka megitták a pálinkát. A mai tárgyaláson kiderült, hogy a lopást csupán Olariu Vasil követte el egyedül, míg társa csupán az ivásban segédkezett. Tíz napi fogházat kapott a pálinkatolvaj.

— **A Dragomir-féle vendéglőben ma este 8 órai kezdettel disznótoros vacsora, reggelig tánc.** Beléptidij nincs. Vacsora kötelező. J3 italról és zenéről gondoskodva van. Szíves pártfogásukat kérve, tisztelettel Dragomir Ferenc.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegezésé: és fordítások hitelesítését osztó!

Mitra I. Sándor,
törvényszéki hitas román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 6. (Az udvarban jobbra).

— **A Köz és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyesületének vezetősége** terjedelmes memorandumot intézett a pénzügyminisztériumhoz, a hátralékos nyugdíjak mielőbbi kifizetése, illetőleg a múlt évi nyugdíjak igényjogsultságának megóvása iránt. A pénzügyminisztérium erre vonatkozó 57.767—932. IX. 30-án kelt rendeletében közli az egyesület vezetőségével, hogy a hátralékos nyugdíjak mielőbbi kifizetésére vonatkozó munkálatok most vannak folyamatban, amelyek a szerzett jogok épségben tartása mellett fognak kifizettetni. A pénzügyminisztérium közli egyben a nyugdíjtörvény 71. szakaszának helyes értelmezését is, amely szerint az igényjogsultság csak abban az esetben évül el, ha a nyugdíj felvételére a fél egy éven belül nem jelentkezik, de semmi esetre sem akkor, ha az illetékes hatóságok különböző okokból a nyugdíjakat idejekorán nem fizették ki. A fentieket közöljük az érdekeltekkel, részben megnyugtatóan, részben pedig azért, hogy az igényjogsultság megóvása végett, őket a felesleges utánjárástól, valamint az ezzel járó költségektől megkíméljük. Egyben közöljük, hogy folyó hó 9-én délelőtt 10 órakor hivatalos helyiségünkben választmányi gyűlést tartunk, melyre a választmányi tagok pontos megjelenését kérjük. Közöljük végül tagársainkkal, hogy egyesületünk elnöke, a kamarai elnök ajánló levelével eljárta a függő nyugdíjgyekek elintézésének érdekében is s mindenütt biztató ígéretekkel kapott.

— **Der Deutsche Rundfunk** legújabb száma rendkívül szíves és változatos tartalommal jelent meg. A világszerte elterjedt rádióúság képekkel illusztrált cikkekben hozza a legíríssebb világeseményeket, folytatásos regényt, ezenkívül pedig teljes heti nemzetközi rádióműsört közöl.

MARADATELJES

terjedelmű 192 oldalas

SZINHÁZI ÉLET

csak az ára lett olcsóbb **20.- lej**

MINDEN SZÁMA

192 oldal, 32 oldalas gyermeklap, kotta- és kézimunkemelléklet, rengeteg kép és háromfelvonásos darabmelléklet

Megkezdődik ehett számban: **Miss Magyarország-verseny** — Intim Pista regénye indul: „A primadonna kedvence” — Halvany bárónő leszerződött hercegnő tudósít — Új pályázat: „A dolgozó nő sexappealje” — Darabmelléklet: „Emmy”, a Vigszínház nagysikerű színműve — Kottasláger: a világhíres „Reaching for the Moon” és sok más szenzáció

Ára 20 lej -- Előfizetés 250 lej -- Mindenütt kapható
Főbizománys: Pallas Lapterjesztő, Cluj

Aradvárosának két alpolgármesterre van szüksége — mondotta dr. Botioc Elek interimár-bizottsági elnök — Előkészületek a város vezetésének átadására — Negyvenegy tagja lesz Arad új tanácsának

Mindegyre fokozódó érdeklődés kíséri Aradváros legutóbbi választott városi tanácsának sorsát, amelynek október hó 11-én, kedden délután kell eldőlnie. Erre az időre hívta össze Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnök az egykori Lutat-féle városi tanács tagjait, hogy a törvény rendelkezéseinek megfelelőleg átadja nekik a város közigazgatási vezetését. Nyilatkozatok hangzottak el a város valamennyi pártáryalatai részéről, amelyek biztosítani látszanak azt, hogy mindenki ott lesz a vizsgálóközgyűlésen, aki erre illetékes, tehát nem fog fizikai akadályokon mulni a régi tanács székfoglalása. Más kérdés azonban, hogy miután visszafoglalta helyét Aradváros élén, mennyi ideig maradhat ott? És ugyancsak egy lényeges kérdés, hogy miképpen alakul ki az új városvezetés?

A városi admisztráció ma kezdte meg a meghívók szétküldését. Amint emlékeztet, Aradváros legutóbbi választott tanácsának 32 rendes tagja volt, akik közül Arad magyarsága 16 tagot juttatott alkotmányos jogának gyakorlása után a városi tanácssterembe. Ezekben felül kilenc jogszerinti tanács tag is helyet foglal a városvezetésben, akiknek új kinevezését csak a napokban hagyta jóvá a belügyminiszterium.

Az Aradi Közlöny munkatársának módjában volt betekintést nyernie a jogszerinti városi tanács tagok névsorába, amely a következőképpen alakult: A felsőbb iskolák képviselőjében tagja a tanácsnak dr. Botis Tivadar theologiai dékán. A középiskolák reprezentánsává a városi tanácsban utólag Popoviciu Gheorghe jelenlegi interimár-bizottsági tagot nevezték ki. Az alsófokú tanintézetek képviselője ugyancsak

új ember, de az interimár-bizottság alelnöke: Albu Livius. Jogszerinti tanácsos maradt Vatián Traian. Lakatos Ottó dr. római katolikus plébános. Mateescu István iparkamarai elnök, Marsieu Justin dr. volt prefektus, a Mezőgazdasági Kamara elnöke, Omescu Cornél interimár-bizottsági tag a kereskedők képviselőjében és végül Popa Iosif a görög katolikus egyház képviselőjében. Összesen tehát 41 tagja lesz Aradváros tanácsának, amely kedden újra elfoglalja helyét.

Általános feltűnést keltett közigazgatási körökben legutóbbi közleményünk, amelyben arról adtunk hírt, hogy a kormány intenciói szerint Aradvárosnak ezentúl csak egy polgármestere és egyetlen egy alpolgármestere lesz. Erre vonatkozólag Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnök az Aradi Közlöny olvasói számára az alábbi nyilatkozatot tette:

— Azt a kombinációt, amely szerint Aradvárosának elégséges volna csupán csak egy alpolgármesteri állás, egyáltalán nem tartom sem reálisnak, sem a szükségletnek megfelelőnek. Aradnak több mint nyolcvanezer lakosa van és ez a lakosság hatalmas kiterjedésű területen oszlik meg. Ennek a szerte-szélesedő területnek rendes mértékű közigazgatása sem engedhetné meg, hogy csupán egy alpolgármester segítsen a polgármestert hivatali működésének teljesítésében. Nekünk azonban a szerencsétlen végű tavaszi árvízveszedelem óta számos olyan speciális természetű közigazgatási ügyünk van, amely feltétlenül szükségessé teszi egy második alpolgármester kiválasztását is. Én ennek a meggyőződésnek kívánok majd érvényt szerezni akkor, ha annak ideje elkövetkezik.

SPORT KÖZLÖNY

Szombaton délután érkezik a Venus Aradra

Románia bajnokegyüttese közölte az összeállítását — A három Valkovivér alkotja a támadó triót — Tyukodi véd az AMTE-ban — A mérkőzést Morar Teofil dr. vezeti

A Nemzeti Bajnokság küzdelmei során Arad még csak egy ízben fogadott vendégül más városbeli együttest, eddig ugyanis a Gloria csak egy meccset játszott, ezt Kolozsvárral bonyolították le. Az AMTE az U ellen Aradon, az Unirea-Tricolor ellen Bucurestiben és a brassói munkás-együttes ellen otthonában vette fel a küzdelmet, tehát a vasárnapi nagy érdeklődéssel várt találkozás a második. A mérkőzésre lázas érdeklődéssel készül az AMTE. A tegnapi vezetőségi ülés fő programját a fontos erőpróba megbeszélései képezték és a nagy tét tudatában, a meccsel kapcsolatban, minden egyes lépést kétszeresen megfontoltan tett az AMTE vezérkara.

Az AMTE összeállította csapatát, de ez nem jelenti azt, hogy ezen ne lehessen változtatni. A vezetőség úgy határozott, hogy amennyiben a pálya talaja normálisan száraz lesz, akkor ezt a csapatot küldi a harcba: Tyukodi — Faragó, Csajka — Lingurár, Braun, Tóth — Tolán, Magold, Walter, Schröffer, Nagy. Amennyiben azonban a talaj felázott, illetve mély lesz, akkor a csatársor összeállítása annyiban változik meg, hogy Schröffer helyére Pomacsek áll be. Eredetileg Szabót állították a kapuba, mert Tyukodi szereplése kétes volt, ugyanis a jóképességű kapuvéd Váradon tartózkodik és annak ellenére, hogy a vezetőség már hétfőn felkérte a játékra, nem válaszolt, míg nem csütörtökön megérkezett Aradra. Faragónak ez lesz az első komoly erőpróbája és a Gloria elleni játék után következett, ezuttal is meg fogja állani a helyét. A halvesor összetétele is változást szenvedett, amennyiben Tóth helyét a mély talaj

esetén Steiner foglalja el, ugyanis Tóth lába nem teljesen egészséges és nagyobb megerőltetésnek nem teheti ki magát. Az összeállítás egyébként az adott körülményekhez képest jól sikerült és általános megnyugvást keltett, ugyan a csatárlánc egyes posztján önállóbban játszó fubballisták is elkelnének, de sajnos, ezzel a munkás-együttes jelen pillanatban nem rendelkezik.

A közvélemény az, hogy ha az AMTE-csatárok nem fukarkodnak a lövésekkel és az eredményes játékokra fektetik a fősúlyt, úgy respektábilis eredményt is elérhetnek. Győzelemre gondolni egy ilyen kiváló ellenfél ellen, mint Románia kétszeres bajnoka, könnyelműség volna. A döntetlen eredmény is nagy értéket jelentene.

A Venus vezetősége közölte csapatösszeállítását és megírta, hogy a csapat Stoian Octav menedzser, G. Draghinescu és P. Munteanu vezetőségi tagok kíséretében, szombaton délután a 6.45-ös gyorsal érkezik. Az AMTE-hoz intézett levél szerint, a Venus összeállítása a következő: Lapusneanu — Stanciu, Strusca — Constantinescu, Oetis, Barbulescu — Motoroi, Vakov II., Vakov III., Vakov IV., Dimitrescu. A tartalék szerepét Eisenbeiser tölti be. A játékosok közül Lapusneanu, Vakov-fivérek és Eisenbeiser már több ízben válogatott játékosok voltak. A mérkőzést a váradi Morar Teofil dr. vezeti.

O 7042 pengő, körülbelül 200.000 lej tiszta bevétele volt a budapesti osztrák-magyar válogatott mérkőzésnek.

Fontos Pestre „Filléres gyorsal” utazók részére!
Vágja ki, tegye el!!
Ez pénzt ér!!!

Pestre érkezéskor szálljon meg az

ADRIA szállóban

VIII., Kenyérmező-ucc. 4.,
(Rákóczi-ut sarok) Keleti pályaudvarnál, minden kényelemmel ellátva, a város legjobb pontján.

Szobák

rendkívül olcsón már

P. 2.50-161

Az osztrák-román kupamérkőzés előtt

Mindenki a legnagyobb megdöbbenéssel vette tudomásul az 5:0-ás, katasztrófálisnak mondható vereséget. Ez a mérkőzés a román futball-sport, illetve a román válogatott Mohácsának számít. Most új irányt kell, hogy vegyen a román válogatott. Vagy deferál a sovinszta román sajtónak és tiszta román csapatot állít ki (lásd Curenul cikke: inkább hat vereség Lapusneanuvál, mint egy győzelem Czinczerrel), vagy ténylegesen a legjobbakat állítja be. A vereség tanulsága, hogy többé a NAC összeszokott szárnyait megbontani nem szabad, mert az eredmény megmutatkozott most is, miként Belgrádban. Minden megoldás helyes lehet, csak az nem, hogy egy kicsit engednek a külső terrornak. Kezdődhetik az új válogatás az osztrák-román jegyében.

O AZ AZ OKTÓBER... Mint az egyik bucuressi-i sportlapban olvassuk, az október hónap végzetes a román futballsportra nézve, mert eddig csak kellemetlenséget hozott. 1930. októberében a román válogatott 5:3 arányban kellemetlen és meglepetésszerű vereséget szenvedett a bolgároktól, 1931. októberében a nemzeti válogatott Budapesten verte el 4:0 arányban, most pedig a lengyelek mérték súlyos vereséget színeinkre, ugyancsak októberben. Addig még jó, amíg csak októberben megy nekünk ilyen rosszul...

O Az osztrákoktól kikapni is jó reklám. Budapestről jelentik: Az osztrák-magyar mérkőzés után két nap alatt két meghívást kapott a magyar válogatott csapat. Svájc december 11-ére, Olaszország november elejére hívta meg válogatott mérkőzésre.

O Bécsbe hívták a Törekvést. A budapesti amatőr Törekvést Déri nagyszerű válogatott szereplése kapcsán a Rapid meghívta, valószínűleg a Törekvés eleget is tesz ennek a meghívásnak.

O Tilden megverte Kozeluhot. A „Tilden Cirkusz” tegnap már Prágában szerepelt, ahol Tilden 10:8, 6:3, 6:1 arányban rávert Karel Kozeluhra. Az amatőr Kozeluh ellen Küsslein az első szettben hat-löfre győzött, mire a közönség kifütyülte a cseh bajnokot, aki nem volt hajlandó tovább folytatni a játékot.

O Cseh-jugoszláv válogatott futballmérkőzés lesz vasárnap Prágában. A legutóbbi találkozás alkalmával a szerbek 4:2-re győztek.

O Norvégia nyerte az Északi serleget, a skandináv nemzetek értékes díját, amelyen négy résztvevő 12 meccset játszik. Norvégia mögött második Svédország, harmadik Dánia és utolsó Finnország.

Hogyan alakult meg Károlyi Gyula gróf első kormánya 1919. május 4-ikén az aradi városházán

A politikai élettől visszavonuló magyar miniszterelnököt már akkor is csak hosszú rábeszéléssel lehetett rávenni arra, hogy élére álljon az ellenforradalmi kormánynak...

Az Aradi Közlöny számára írta: PAÁL JÓB

Tátraszéplak, 1932. október. (Copyright.)

Olvasom: az elmúlt héten Pesten, a dunaparti Pilseni-étteremben elfoglalta rendes stammasztalát az a magas, őszes, elegáns ur, aki minden este eljött ide, hogy megigya a krigli sörét. Odakint hullámozott a tömeg, rikancsok torkujszakadtából ordították, hogy:

... *rendkívüli külön kiadás, lemondott a kormány...*

És a cvikkeres, jovialis, mindig mosolygó arcú öreg ur öt pengőt nyomott a markába annak a rikancsoknak, akitől megvásárolt egy rendkívüli kiadást. A söröző idős dzsentlinén *Károlyi Gyula gróf volt*, Magyarországnak egy esztendőn át volt kormányelnöke, az egykori aradi főispán. Mosolygó arca talán soha nem mosolygott annyira szívből, mint most, amikor az újságok rendkívüli kiadásában nyomtatva látta a hirt arról, hogy... tényleg lemondott...

Károlyi Gyula gróf csendes ember, soha nem kereste a politikai harcot. Szeretett békében élni.

Most, amikor csendesen pihenek a Magas-Tátrának ezen az Istenáldotta helyén, a széplaki szanatóriumban, régi jegyzetek kerülnek a kezembe. Slágvortok sorakoznak egy lila notesz kockás lapjain. Akkor vettem papirosra a jegyzeteimet, amikor megírtam a „*Száz napos szegedi kormány*” című könyvem. Tizenhárom esztendővel ezelőtt. A könyvemnek akkor nagy sikere volt, három kiadást ért meg, nekem nem maradt belőle egy példány sem. Ugy tudom, hogy a jegyzeteimet akkor nem dolgoztam fel teljes egészükben, érzem: most talán aktuálisabb megírni, mint akkor: *hogyan is született meg 1919. májusának első napjaiban Aradon az első ellenforradalmi kormány és miként lett miniszterelnök Károlyi Gyula gróf?*

Ezeket mesélik el a jegyzeteim:

1919. áprilisában Aradot *Gondrecourt* francia tábornok csapatai tartják megszállva. Itt bolsevizmus nincs. *Saint Laumer* francia kapitánynak támad az az ötlete, hogy a bolsevizmus elleni küzdelemre egyesíteni kell a társadalom minden rétegét.

Történelmi nevezetességű ülések az aradi megyeházán

Igy születik meg az *Union Sacrée*: a szent szövetség. Impozáns nagygyűlés keretében, az aradi vármegyeházán április végén *Saint Laumer* kapitány nyitja meg az alakuló közgyűlést. Polgárság és munkásság egyaránt lelkesedik az eszméért: letörni a bolsevizmust. Az alakuló közgyűlést követő napon megérkezik Temesvárról Aradra a Bánáti Polgárszövetség vezetősége: *Fülöpp* Béla ügyvéd, *Pálosi* Dénes tanár, *Gemeinhardt* Márton építész és *Tudán* Tibor piarista pap. Elmondják, hogy a Bánátban erős mozgalom indult meg a bolsevizmus ellen. Azért jöttek Aradra, hogy az aradiakkal együtt csináljanak mozgalmat. A temesváriak ott maradnak Aradon. Belgrádból érkeznek Aradra *Augner* István dr. és *Bartha* Ábel. Őket is bevonják a tárgyalásokba. Reggel és délben, délután és éjjel Aradon senki nem csinál mást, mint tárgyal, tanácskozik...

És ekkor történik, hogy *Gondrecourt* tábornok azt a tanácsot adja az aradiaknak: *alakítsanak kormányt.*

Megígéri, hogy az entente ezt a kabinetet el fogja ismerni.

1919. május harmadikán éjjeli ülésre hívják össze az *Union Sacrée* vezetőségét. Az ülésen jelen vannak az aradiakon kívül a temesváriak, a Belgrádból érkezett urak, a munkásság képviselői és a francia megszálló sereg de-

legátusa. Határozatilag kimondja az ülés, hogy ellenforradalmi kormányt kell alakítani. Az alap az lenne: az *Union Sacrée* választja meg a miniszterelnököt és megbízást ad annak a kormányalakításra. Izgatott, szenvedélyes vita indul meg arról: ki legyen a miniszterelnök.

Sokan *Ugron* Gábort javasolják. *Ugron*ról ebben az időben legendák keringenek Aradon. Azt beszélnek, hogy *Kratochwill* székely ezredével már utban van Budapest felé, hogy letörje a bolsevizmust. Mások arról tudnak, hogy *Ugron* már kormányt is alakított. De senki sem tudja, hogy hol van. Van, aki azt hallotta, hogy *Ugron* kormánya Debrecenben alakult meg, mások a kabinet székhelyéül *Marosvásárhelyt*, vagy *Kolozsvárt* tudják. Nagy vita után győz az álláspont: *Ugron* messze van, vele érintkezni most nem lehet, keressünk

Krausz Simon ötmillió koronát bocsájt a kormány rendelkezésére

Másnap, május negyedikén reggel kilenc órákor újra együtt van az *Union Sacrée*.

Károlyi is bejött Mácsáról. Most már ő vezeti a tanácskozást. Mindenki meglepetésére azzal kezdi szavait, hogy meggondolta magát. Nem vállalja a neki szánt szerepet. Megkezdődik *Károlyi Gyula gróf kapacitálása*. A gróf ur hosszú ideig hajthatatlan, később mégis enged. Összeállítja a kabinetlistát. *Gondrecourt* tábornok csak azt köti ki, hogy se szociáldemokrata, se *Károlyi Mihály* híve nem lehet miniszter. Ezt a kivánságot természetesen teljesítik is és május ötödikén délelőtt tíz órákor *Károlyi Gyula* kormánya megtartja első minisztertanácsát.

A jegyzőkönyvet *Eckhardt* Tibor, a miniszterelnökség államtitkára vezeti...

Tizenhárom tagja volt a kabinetnek, *Barabás* Béla, aki kultuszminiszter volt, meg is jegyezte: „*Nem lesz hosszú életű ez a kormány.*”

Megtörténnek a formalitások: Az *Union Sacrée* nevében *miniszterelnöknek nevezik ki Károlyi Gyula grófot*, erről okmányt állít ki, a kinevezett miniszterelnök kinevezi kabinetjének tagjait, akik elmondják *Eckhardt* után az eskü-mintát.

A kabinet listája a következő:

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök,
Bartha Ábel belügyminiszter,
Bornemissza Gyula báró külügyminiszter,
Pálmai Lajos dr. igazságügyminiszter,
Solymossy Lajos báró pénzügyminiszter,
Varjassy Lajos dr. kereskedelmi miniszter,
Barabás Béla dr. közoktatásiügyi miniszter,
Szabó Zoltán hadügyminiszter,
Kintzig János földművelésügyi miniszter,
Pálossy Dénes közlekedési miniszter,
Bársony Elemér népjóléti miniszter,
Fülöpp Béla közlekedési miniszter és
Hemmen János a nemzetiségi kisebbségek minisztere.

Ét kell mondanom itt azt is, hogy a kormány alakuló tanácskozásán *Károlyi Gyula gróf* felolvassa *Krausz* Simonnak egy hozzá intézett levelét, amelyben az egykori finánckapitális kötelezően kijelenti, hogy *amennyiben a kormány sikeres akciót kezd a bolsevisták ellen, pesti pénzemberek ötmillió koronát bocsájtanak a kormány rendelkezésére...*

Május ötödikén alakult meg *Károlyi Gyula* kormánya Aradon és május huszonkettedikén már leköszön a miniszterelnök — *Szegeden*. A kormány ugyanis ide tette át székhelyét. A miniszterek újra kapacitálni kezdik a leköszönt miniszterelnököt, aki a kapacitálásnak enged is, de mégsem lesz feje a rekonstruált szegedi kabinetnek. Érdekes históriája van ennek. Erről is keveset tud a világ.

valakét, aki közelebb van és bármely percben élére tud állni a mozgalomnak.

Pálmai Lajos beledobja a vitatkozásba *Návay* Lajos nevét. Egy pillanatra csönd, a másik percben *mindenki Návay Lajost eljenzi.*

Eckhardt Tibor, Makó volt képviselője és *Bartha* Ábel a francia parancsnokságra rohannak és francia autóval, francia lesser-passer-ral éjjel tizenegy órákor elindulnak Földeák felé.

A teremben mindenki idegesen várja *Návayt.*

Éjfél után jön vissza az autó.

Eckhardt Tibor felféher arccal rohan a terembe és magánkívül kiáltja:

— *Návayt meggyilkolták a kommunisták!*

A mácsai gróf neve kerül előtérbe

Megdöbbenés az emberek arcán, de a tárgyalást folytatni kell. És ekkor *Teller* Kálmán, az *Aradi Közlöny*-nek azóta elhunyt szerkesztője, aki később sajtófőnöke is volt az aradi kormánynak, beledobja a vitába *Károlyi Gyula* gróf nevét. *Károlyi* régebben főispánja volt a megyének, általában liberális embernek ismerik, sok idő nincs a gondolkodásra: éjjel után két órákor telefonon felhívják *Mácsát*, *Károlyi* grófot kizavarják az ágyából és megkérdezik, hogy hajlandó-e kormányt alakítani. *Károlyi* azt feleli, hogy majd meglátja. Mindenesetre megígéri, hogy másnap reggel bejön Aradra.

Szavának helyt áll.

Junius huszonhetedikén Szegedre jön *Troubridge* angol admirális. A kormány egyik tagját kéri magához. Beszélgetnek erről is, arról is, végül az angol admirális kirukkol és így szól:

— *Sem Anglia, sem Franciaország nem támogathatnak egy olyan kormányt, amelynek a miniszterelnökét Károlyinak hívják.*

Az angol admirális előtt minden olyan irányu magyarázat eredménytelen, hogy *Károlyi Gyula* nem azonos *Károlyi Mihállyal*. Az admirális azonban ingerülten mondja:

— *Ezt én nagyon jól tudom! Nekem ezt nem kell megmagyarázni. De Angliában ezt nem tudják. Tessék elmenni Londonba, ott kiállani minden uccasárookra s tessék minden angolnak külön megmondani, hogy ennek a Károlyinak semmi köze sincsen ahhoz a Károlyihoz, aki a forradalmat megcsinálta és Magyarország megrontója volt.*

Troubridge nek ezzel a kijelentésével a *Károlyi*-kormány sorsa meg volt necsételve.

Kitette gyermekét az uccára

— az aradi törvényszék felmentette

Gyermekeinek büns elhagyása miatt került ma a vádlottak padjára *Comlosan* Mária aradi leány, aki hónapokkal ezelőtt — mint annakidején megirtuk — csecsemőjét *Curticean* István aradi fényképész házában kűszöbére tette ki. A gyermeknek szerencséje volt, a fényképész rátalált és miután megtetszett ugy neki, mint feleségének a gyermek, elhatározták, hogy maguknál tartják és adoptálják. Ezen szándékukat az anyával is közölték, akinek személyét a rendőrség nyomozta ki. A csecsemő tehát jó helyre került, az anya ellen azonban megindult a bünygyi eljárás.

Az ügyészség vádiratot készített *Comlosan* Mária ellen, akit a büntetőtörvénykönyv vonatkozó paragrafusa alapján „gyermekkitétel”-el vádolt és kérte megbüntetését. Az aradi törvényszék ma tárgyalta az ügyet. *Comlosan* Mária azzal védekezett, hogy gyermekét meg akarta menteni attól a nyomortól, amelyben ő maga él. Tudta, hogy nem képes felnevelni és tudta azt is, hogy a gyermektelen *Curticean* házaspár pártfogásba veszi a csecsemőt. Nem hagyta el könnyelműen, mert attól a perctől kezdve, hogy *Curticeának* *Varjassy* Lajos-uccai házában kűszöbére tette, *elrejtőzött a közelben és várta, míg rátalálnak.* Vigyázott arra, nehogy kőbor kutyák megközelítsék és esetleg megharapják a csecsemőt és csak akkor ment el leshelyéről, amikor már megtalálták és a házbá vitték a gyermeket. *A bíróság hosszas tanácskozás után felmentette a szerencsétlen leány-anyát a vád alól.*

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A devizakorlátozások miatt harminc százalékos áremelkedés a gyarmatáru cikkekben

Vagonszámra fekszik az áru, de nem tudják kiváltani, mert nem kapnak valutát

A közönség széles köreit jelenleg talán legjobban érdeklő probléma, az **árak rohamos emelkedése**. Mai lapszámunkban emlékeztünk meg a buza és ezzel kapcsolatban a liszt árának emelkedéséről, valamint arról, hogy egyes üzletekben ma már nem is lehet lisztet kapni és hogy egyes pékek a kenyeret is bizonyos korlátozásokkal mérik ki.

Az elmúlt napokban azonban az élelmiszeknek egy másik frontján is tetemes áremelkedés volt tapasztalható és ez főleg azokra az árakra vonatkozik, amelyeket külföldről hoznak be, így tehát elsősorban

a gyarmatáru cikkekre.

Az áremelkedés ezeknél a cikkeknel egyelőre a kiskereskedelemben még nem tapasztalható oly nagy mértékben, mivel a detailisták még régi készleteiket bocsátják forgalomba: annál nagyobb az emelkedés azonban a **nagykereskedelmi árakban**. A kérdéssel kapcsolatban beszélgetést folytattunk egy aradi tekintélyes gyarmatáru-cég vezetőjével, aki a következőket jelentette ki:

— A gyarmatáru árának emelkedése nem természeti csapás, nem a kínálat csökkenésének következménye, hanem ezt a **jelenlegi devizagazdálkodásnak, a legutóbb kiadott devizarendeletnak lehet betudni**. Mint emlékeztetés, a múlt hó közepén napvilágot látott devizarendelet értelmében az **utánvételezett külföldi árukat csak három hónappal az áru feladása után lehet kifizetni** és a Nemzeti Bank általában csak olyan áruk fedezésére utal ki devizákat, amelyek három havi hitelre jönnek az országba. A gyarmatáru-szakmában a legutóbbi időben az volt a bevett szokás, hogy a külföldi nagy cégek az árut utánvéttel küldték és az áru ellenértékét az itteni kereskedők a szállítást eszközöző cégeknek fizették ki. Ez most természetesen nem történhetik meg, annál is inkább, mert a külföldi cégek ilyen hosszú időre nem hitelleznek ki. A galati-i és brailai kikötők **vámraktáiraiban vagonszámra hevernek a gyarmat-**

áru-cikkek: a rizszel, teával, kávéval, borsal telt zsákok és csomagok, anélkül, hogy a nagykereskedők azokat kiválthatnák. Az ok: **nem kapnak devizát. Az aradi vámraktárban is vannak ilyen szállítmányok**, azonban kisebb mennyiségben. A külföldi cégek — értesülésünk szerint — már el is határozták, hogy diszpozíciót küldenek, amelynek értelmében ezeket a cikkeket visszazárlítanák a nagy nyugati kikötőkbe, ahonnan azokat hozták. Így tehát a közeljövőben előáll az a veszedelemes helyzet, hogy **a piac áru nélkül marad**. Ez a tendencia egyébként már az itteni nagykereskedelemben érezhető. A brailai és galati-i cégek csak kis mennyiségben szállítják az árut, míg a **temesvári nagykereskedők, amelyek raktárai valószínűleg már üresen állnak, nem adnak el gyarmatárukat a kiskereskedelemben**.

— Az áremelkedés tulajdonképpen alig tíz-négy nap leforgása alatt következett be. A múlt hó közepén kiadott újabb szigorító devizarendelet megjelenése után az árak azonnal emelkedni kezdtek és fokozatosan emelkedtek a jelenlegi nivóra. Talán néhány példa jobban illusztrálja a helyzetet. A szöben levő rendelet életbeléptetése előtt **a Rangorizs kilogrammja a nagykereskedelemben 11 lej volt, ma 14 lej és 50 darab, a bors kilogrammja 58 lej, ma 75, a kávéé 62, ma 80 lej.**

Az áremelkedés tehát átlag 25. de inkább 30 százalékot tesz ki.

Ugyancz áll a **teaneműekre is**. A gyarmatáru-cikkek hiánya, különösen most ősszel és főleg télen jelent majd nagy csapást. Ezekben az időszakokban fogyasztják inkább a teát, ilyenkor kell dísznőléshez a rizs és a bors. A bucaresti-i Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a galati-i és brailai kereskedők összessége már interveniált a Banca Nationalánál és azt kérte, hogy a rendelet hatályát függeszessék fel legalább azokra az árakra, amelyek már beérkeztek az országba. Ennek az intervenciónak azonban eredménye egyelőre nem mutatkozott.

Nem kell adónyugtát felmutatni az exportőröknek

Rendelet az aradi vámhivatalhoz

Az aradi vámhivatalhoz ma az árukivitel-lel kapcsolatban érdekes rendelkezés érkezett. A rendelet közli, hogy egyes pénzügyigazgatóságok oly értelemben interveniáltak a vámhivataloknál, hogy csak abban az esetben engedélyezzék az exportot, ha a kereskedő, aki a kivittet eszközli, fel tudja mutatni az adója kifizetéséről szóló nyugtát. A miniszterium kifejezi, hogy egy ilyen rendelkezés súlyosan érintené kivitelünket, hozzájárulna kereskedelmi mérlegünk passzívításához és éppen ezért figyelmezteti az összes vámhivatalokat, hogy az export terén semminemű akadályt ne gördítsenek és ne kerjék az exportőröktől az adók kifizetéséről szóló nyugtát.

Itt írjuk meg, hogy a Banca Nationala központi igazgatósága ma kommunikált tett közzé, amelyben közli, hogy a devizakereskedelem az október elsei 230-as számú Monitorul Oficialban megjelent törvény és a Banca Nationala által kiadott rendelkezések alapján történik. Ez a törvény, valamint az említett intézkedések mindenkire egyformán vonatkoznak és azokat semminemű intervenció nem fogja megváltoztatni. Mindazok tehát, akik azt hiszik, hogy rajtuk sérelem esett, úgy azt irásbelileg jelentik be a Banca Nationalának, amelynek igazgató tanácsa a kérdést tanulmányozni fogja.

— **Heti piaci árak.** A buza rohamos emelkedése a mai heti piacon is folytatódott és a múlt heti 600 lejrel szemben, a jobb minőségű buza ma már 650 lejért is elkelt. Ez az emelkedés főképpen annak tudható be, hogy a piacon rendkívül kis behozatal volt és a prima minőségű búzát a földbirtokosok vetőmag céljaira igyekeznek még idejében bevásárolni. Az új buza ára 550—560 lej volt. A tengeri szintén emelkedő tendenciát mutat és az ára a múlt pénteki 120 lejről 130—155-re emelkedett. Az árpa 250—260 lej, a zab pedig 235—250 lejes áron cserélt gazdát métermázsánként. Állatvásárt és takarmánypiacot ma nem tartottak. Az élelmiszerpiacon szintén emelkedés tapasztalható. A részletes piaci árak egyébként a következők: Tojás darabja 1.30—1.50, kövér liba párja 200—250, sovány liba párja 100—180, kövér kacska párja 70—125, sovány kacska párja 40—70, csirke párja 25—70, tyúk párja 60—80, mehénturó kilója 8—10, vaj 60—80, tej literje 3—5, tejfel 25—30, retek darabja 1—2, kelkáposzta 2—3, bab kilója 6—7, hagyma 2—3, fokhagyma 10—12, paradicsom 1—2, kékparadicsom darabja 1, savanyított káposzta 5—6, zöldpaprika 4 darab 1 lej.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapestén a következő újságárusoknál kapható
A „Hungaria” nagyszálloda újságárúsánál.
A „Oariton” szálloda újságárúsánál.
A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

A mi szövetkezetünk

Írta: Reinhart Gyula

A szövetkezeteknek erre mitelénk igen rossz híre volt már, régtől fogva. A városi ember csak a faulst szövetkezeteket ismerte, melyek tönkre tették a kereskedőket, élvezve az adómentességet és egyéb állami támogatást, olcsóbban árultottak, mint a boltosok, azonkívül a jegyző, szolgabíró és pap is illetéktelenül terelték a szövetkezeti botba a vevőket, lévén ők elnököl ezen intézményeknek.

A 1898-ban hozott szövetkezeti törvény rendeltetett ezen dzsungelben, megalakult az országos központi hitelszövetkezet, mely ellenőrizte a kebeébe tartozó szövetkezeteket, melyek törvényes kedvezményben részesültek, az uszorának elejét veendő, csupán két százalékkal magasabban volt szabad kihelyezni a központ által adott kölcsönöket, fel is osztatta az életképtelen vagy rosszul működő szövetkezeteket.

Ezen törvény alapján alakult meg azután 1899-ben az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete, melynek elnöke Kristyó János, kamarai elnök, alelnöke pedig Güök Károly lett, az igazgatóság és felügyelő bizottság Arad legelőkelőbb iparosából került ki. Az iparosok mindent fentről vártak, a központ viszont csak a szokványos 1000 k. berendezési, 10,000 k. állami támogatást és a jegyzett üzletrészek arányában 40,000 kor. visszészámolási hitelt adott, nagyobb áldozatra nem volt hajlandó és ezeket is csak márciusban, hat hónap után folyósította. Minthogy hitelszövetkezet pénz nélkül igazán nem működhet, a vezetőség adott betét címén néhány száz koronát, hogy a bérlet pénzzsekény ne álljon teljesen üresen. Így tengődött a szövetkezet évek hosszú során át, talán azért, mert nem volt senkinek szívégye, talán, mert a központ éppen akkor tagadta meg a hitelt, mikor arra válságos időben legnagyobb szükség lett volna.

A világháború és az ekkorait moratórium azután végleg megpecsételte a szövetkezet sorsát, hisz a tagok kilenctizedrésze hadba vonult és ekkor kezdődött meg a lassu leépítés, új hitel nem volt, lassan visszafizette mindenki tartozását és a 143,000 koronányi váltótárca 3,140 lejre apadt le 1922-ig. Becsületére legyen mondva Arad iparosságának, hogy nemcsak a hadból hazatértek fizették ki tartozásaikat, hanem az elesettek özvegyei is becsületbeli kötelességüknek tartották férjeik nevét tisztára mosni és adósságaikat kiegyenlíteni.

1922. évi október 1-re lett összehívva a morsdöntő közgyűlés, mely a lét és nemlét kérdése felett volt hivatalosan határozni, mert napirendjére a felszámolás kimondása volt kitűzve. Ezt megelőzőleg néhány teikes tag napok alatt 40 új tagot szerzett és a bennlevők is nagyobb újabb jegyzés által annyira megerősítették a szövetkezetet, hogy annak fennállása biztosítva volt.

Az önzetlen vezetőség csaknem ingyen végezte a reábizott felelősségteljes munkát és az elért hasznot tartalékokra fordította és a tagoknak ingyen részlegyek alakjában fizette ki. A fejlődésnek egy magasán ivelő új korszaka virradt a szövetkezetre, mely rövid tíz év alatt közel nyolcmillió saját tőke és 34 millió kihelyezés mellett 1142 taggal Arad iparosságának büszkesége lett.

Azonban minden intézményt a válságos idők tesznek próbára, ekkor kell megmutatni hogy meg bír-e állani saját lábán, elég szilárd-e az alapja s a helyzet magaslatán áll-e a vezetőség. És itt jólesően kell megállapítani, hogy még Aradon is sok bank bukott meg, az aradi iparosok hitelszövetkezete megintathatatlannul áll a világválság közepette is.

Talán a világháború elején leírt francia paraszt eljárásához lehet hasonlítani a szövetkezetét is, aki a két ellenséges front között, a gránátok tüzeben nyugodtan szántotta földjét, mert kenyérré a háború után is szükség lesz, éppen így szüksége van a tagoknak a szövetkezetre és még fokozottabban a válságok közepette, nemcsak a konjunkturák és pénzhiány idején, minden egyedül mentésére a szövetkezet.

A szövetkezet és tagjai közötti viszony nem a rideg adós és hitelező, ahol a hitelező Shylok módjára követeli a napi iomt haszt, hanem a szeretet, az egymáson való segítség érzete, a szolidaritásba vetett hit egy nagy családba foglalja össze minden tagjával. Igaz támogató barátja mindenkinek, megértő szeretettel siet segítségére tanáccsal és tettel, akár existenciák megteremtéséről, akár valamely munka vállaláshoz szükséges hitel megszavazásáról, akár pedig a bajba jutottak megmentéséről van szó.

Ilyen erkölcsi alapokon nyugszik az aradi iparosok hitelszövetkezete, ezért a fejlődés tágas utjai állanak előtte, a mai tízéves jubileum csak egy mérföldje a hosszú uton, melyet bejárt a köz javára hivatalva van.

RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

Az őszi rádióvételek és a fading

Az őszi beálltával, a néhány erősebb légköri zavaros napokon kívül, a rádióvételek fokozatosan javultak. Az eddig többé-kevésbé megfelelő szelektivitással bíró készülékek a jobb légköri viszonyok következtében, sokkal több adót vesznek fel, ami azok szelektálását, szétválasztását már a legtöbbször lehetetlenné teszi. A helyzetet súlyosbítják még az egymásután üzembe helyezett óriás adók, amelyek a gyengébb, de eddig jól hallható állomásokat valósággal lehangolták.

A Madridban üléselő kongresszus valószínűleg az idén sem fog megfelelő megoldást találni, amely lényeges javulást hozna. Az érezhető rádióvételek érdekében tehát a vevőkészülék szelektivitását kell olyan értékre fokozni, hogy az még ebben a kaoszban is használható vételt produkáljon. A megoldást az úgynevezett szuper-rendszerű készülékek adják, amelyek már négytől egészen tizenegy lámpás kivitelben készülnek.

A rádióvételek másik nagy ellensége az elhalkulásban és eltorzulásban nyilvánuló „fading”. Ez, mint tudjuk, télen általában gyakrabban fordul elő, mint nyáron. Érdekes például a legközelebbi adó, Budapest vétele, míg itt Aradon teljesen fadingmentesen halljuk, addig télen, sőt már ősszel is, az esti vételt erős fading és torzítás kíséri. Ugyanis minden adó körül van egy fading-zóna, ahol ezek a jelenségek a legerősebbek, ez a zóna nyáron távolabb fekszik, míg télen összezsugorodik. Arad éppen a téli fading-zónába esik, ez az oka, hogy télen Budapest vétele miért olyan rossz. Remélhetőleg a rövidesen elkészülő, 150 kw-os nagy adó, amelynek egészen újszerű antennája lesz, sokkal nagyobb távolságra egyenletes vételt fog biztosítani tudni.

Uj adó Szófia-ban. A Szófia-ban épülő új 15 kw-os adó munkálatait megkezdték és remélik, hogy még ebben az évben működni is fog.

A Marconi-társaság építi az új román nagyadót. A 150 kw.-os új nagyadóra hirdetett pályázatot felbontották s a Marconi-társaság ajánlatát találva a legelőnyösebbnek, valószínűleg ők fogják kapni a megbízást az adó építésére.

Vizsgáljuk meg antennánkat. Mielőtt a téli időszak beköszöntene, ajánlatos az antenna berendezését alaposan átvizsgálni, mert az esetleges rossz szigetelés nedves időben a rádióvételek alaposan leronthatja, sőt azt teljesen lehetetlenné is teheti.

Rádió műsor

— Romániai rádióműsorok. — SZOMBAT, OKTÓBER 8.

Bukarest. 11.45: Karének. 12: Jonescu-zenekar; Román zene. 12: Gr. 18: Marcu-zkar; Könnyű és román zene. 20.40: Gr. 21: Zeller: A madarász c. operettje. — Budapest I. 10.15 Az I. honvédegyalozozred zenekarának hangversenye. 13.05: A rádió házikvartettének hangversenye. 5: A „Rádió Élet” gyermekjátzó-órja. 5.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 6: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 7.15: A Budapesti Koncert Szakzenekar hangversenye. 9: Vidám magyar est. 11: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 12: A Mándits jazzzenekar hangversenye. 11.45—13: A berlini rádióállomás részére Bura Károly és cigányzenekarának muzsikája a Metropól-szállóból. — Budapest II. 7.15: Homocord gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30: Machel zenekar. 14.45: Dusoima Gianni gr.-lemezek. 17.10: Mandólinzenekar. 18.25: Gangelberger-zenekar. 20.20: Hingenhof zongoraművész. 21: Abrahám: Hawai rózsája c. operettje. Kézv. a Theater an der Wienből. — Belgrád. 12: Gr. 13.05: Rzkar. 17: Kivánság gr. 18.30: Népdalok. 20: Déslzlv zeneszerzők. 21: Opera (Faust) Párisból. Utána: Szórakoztató zene. — Berlin. 17.05: Zkari hgv. 19.25: Cselló-verseny. Majd 1.30-ig Táncczene. — Kassa. 12.30: Gr. 13.30: Operettzene. Nedbal: Lengyelvér. Lehár; Az isteni lért, Felgel; Kálmán-egyv. 19.30: Gr. — Leipzig. 21.10: Lehár: Vig özvegy c. operettje. — Miláno. 20: Könnyű zene. 21: Gr. 23: Táncczene. — Prága. 7.15—8.30: Zenés ébresztő. 12: Gr. 14.30: Gr. 18.50: Gr. 20: Novotny frvós z. 21: Kabaré; 21.50: Gounod: Faust c. operettje Párisból. — Róma. 18.30: Ének és zkari hgv. 21.45: Operett E. Lombardo:

Tebe asszony. — Svájci aleman adó. 17.30: Fekuci z. 19.30: Hildebrandt dr. E.: Budapest mint művészváros. 20: Harangszó. 20.25: Spanyol z. — Verső. 18: Rzkar. 19: Kávéházi z. 21: Könnyű z. 22: Szór. zene. 23.05: Chopin-művek. 24: Táncczene.

VASÁRNAP, OKTÓBER 9.

Bukarest. 12: Dumitrescu zkar. 13: Gr. 17: Faius z. 18: Marcu zkar; Könnyű és román zene. 20.40: Gr. 21: Mozart: Don Juan c. operája. — Budapest I. 10: Hírek. 11: R. kath. istentisztelet. 12.15: Evangélius istentisztelet. 3: Rózsavölgyi gramofonhangv. 4.30: Az Országos Postászenekar hangversenye. 6.45: Magyar dalok a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Közreműködők: Bodán Margit, Cselényi József és Csorba Gyula cigányzenekara. 8: Sporteredmények. 8.20: Operettelőadás a Studióból. „A pacsrta”. Énekes játék három felvonásban. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. Utána kb. 10.30: Sporteredmények Majd: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangv. a Spolarics-kávéházból. 12: Sándor György jazzzenekarának hangv. a Royal-étteremből. — Budapest II. 4—4.45: Homocord gramofonhangv. — Bécs. 8.35: Ébresztő. 9.20: Reggeli hangv. Gr. 11.15: Haydn Szent miséjének köv. a kismartoni vártemplomból. 12.40: A szimfónikusok hangv. Schneiderhan segédművész. 13.50: A szimfónikusok szór. zenéje. 17.30: Az állami opera karának és szólistáinak hangv. 20: Divatos dalok. 23.15—1: Payr zkar szórakoztató zenéje. — Belgrád. 12: Népdalok. 13.05: Gramof. 13.30: Rzkar. 20.30: Skalar hegedűművész. 21: Gr. 21.35: Lehár-est. — Hellsberg. 17.05: Szór. zene. 19.40: Három évszázad német bölcsődala. — Langenberg. 17.30: Szór. z. 19: Közv. a münsteri székesegyházból. 21: Beethoven: Fidelio c. operája. — Miláno. 17.30: Könnyű zene. 20: Gr. Csak Trieste kvintet. 21.30: Opera. — Prága. 7.15: Zenés ébresztő. 8.30: Karlsbad reggeli zkar. 10.45: Gr. 12: Rzkar. 18.40: Gr. 19: Német óra. Benatzky: A három muskétás. 20: Gr. 22: Rzkar. 23.25: Mihnovszky fuvószenekara. — Róma. 18: Ének- és zenekari verseny. 21.30: Mascagni: Amica c. kétfelv. operája. Közben: Utiraj. — Svájci aleman adó. 18.30: Gr. 21: Rzkar. 21.20: Kamara z. 22.40: Táncczene. — Varso. 13.15: Szimf. hangv. 16.05: Gr. 17.25: Gr. 18: Zongv. 19: Könnyű z. 22.05: Szór. z. 23: Táncczene.

A szerkesztőség
STAUBER ISTVÁN
feln.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Jól fizető, megbízható mindenkor 15-éres keresetű. Szeged, főpostával szemben.

LAKÁS.

Kiadók 1-2-3-4 szobás

modern fürdőszobás, parkettás lakások újonnan feste 12,000 lejtől 88,000 lej évi bérrel Bulev. Regele Ferdinand 63—65. szám alatt. Bővebbet háztulajdonosnál Bulev. Regele Ferdinand 22. sz. alatt. 8427

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főúton kiadó. Cím az Aradi Közlöny főkiadó-jában, a Minorita templommal szemben

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny főkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MÁSNÁLT, de jó állapotban levő vízvezeték kőöntő-kagyló, megvételekre keresetlik. Címeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek.

FOKARBAN lévő használt amerikai írógépi eladó. MIFRAI törvényeséki hiteskedés. Bulev. Reg. Ferdinand 6. (Csorba Gyula zenekara, az adóvezető)

MOTOROK

100 HP. Diesel, 55 és 85 HP. Szivógáz, 30 és 12 HP. Nyersolaj, 80, 25 és 20 HP. Petróleum motorok és egy komplett hidraulikus olajsajtó eladó Friedrich Testvérek, Temesvár.

UJ PROTÉS porzivó jutányos áron NŐI BUNDÁK és boák, hat személyes ezüst evőeszközök, alpaca evőeszközök, antik szekreter, intarziás szekrények, comód, komplett jóka. értékes festmények, keleti perzsaszőnyegek, fotelek, sezlonok, vendéglői berndorfii edények és porcellán csészék, tükrök, álló villanylámpák, vitrinek, ékszeres, függönyök, storeok, Schörlberl ágy, báló, ebédlő, szalon uriszoba, konyha berendezések, fotelok, dísz tárgyak, zongorák, hegedűk, réz és vaságyak, bronz girandolok stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman palota. 1000

SÜRGŐSEN KERESKEM férfi és női bundákat, kisebb-nagyobb keleti és helyben készített perzsaszőnyegeket, velencei tükröt, ezüst evőeszköz és ezüst dísz tárgyakat, márkás porcellánokat, ékszereket, egész szobaberendezéseket, egybu torokat, arany fogsorokat, gyári szőnyegeket, sezlon és sezlonterítőket, store függöny dísz tárgyakat, stb. SALGONE bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman palota. 1000

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó, Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

MACULATURA-papír 5 kgros csomagokban igen olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadó-jában. 500

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonálra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

30 éve fennálló fűszer- és fa-üzlet

2 szoba és fürdőszobás lakással, azonnalra kiadó. Ugyanott két kétszobás lakás, mellékhelyiségekkel, azonnalra vagy november 1-re kiadó. Érdeklődni:

Stern Lipót háztulajdonosnál, Str. Matei Corvin 1. (v. Hunyadi-ucca).

Készpénzért

megvesszük bútorait, ezüstjét, antik tárgyait, szőnyegeit, varrógépeket stb. stb. Eladó olcsón Lengyel-féle tall háló, konyhaberendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összeköttetésben álló temesvári szögház 24 százalék mellett folyóit kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a sélőgházba való eljuttatására megfizésüket semmiféle módon elfogadjuk.

INGATLAN.

ELADÓ villanegyedben modera adómentes ház. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8026

OKTATÁS.

Francia órákat ad

volt állami tanár, ugyanakkor a kisebbegyetemet román nyelvre is tanítja. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3428

Rádióját

átépíti, olcsón javítja. Szerel: villanyt, stb.

ELECTRO MECHANIKA

ARAD, PIATA A. IANCU (Szabadság-tér) 17. BLASCHKA B. okleveles mérnök vezetésével.

Meghívó.

Az Arad Segal Róm. Kath. Templománál bizottsága 1. évi október 8-án táncmulatságot rendez a dr. Pozsgai-ház összes helyiségeiben, az Olajiparral szemben C. A. Vlaicu 182. (volt Pécskai-ut.) Kezdeté este 7 órakor, vége reggel 5-kor. Belépő díj nincs, a jelvény megváltása kötelező. A tiszta jövedelem a templomalap javára fordítottatik. Jó ételekről, italokról és elsőrendű zenekarral gondoskodva van. Kérjük a nagyérdemű közönséget e nemes cél támogatására. Tisztelettel: a Rendezőség.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!